

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ

Rozvoj podnikání ve městě Fulnek v souvislosti s dálnicí D47

Business Development in Fulnek City in the Context of the D47 Motorway

Student:

Bc. Ivana Mozdřeňová

Vedoucí diplomové práce:

prof. Ing. Zdeněk Mikoláš, CSc.

Ostrava 2011

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.“

Dne 29. 4. 2011

.....
Podpis studenta

„Dovoluji si tímto poděkovat pracovníkům Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje, představitelům Městského úřadu Fulnek a zejména mému vedoucímu diplomové práce prof. Ing. Zdeňku Mikolášovi, CSc., za jejich cenné rady a připomínky během zpracování diplomové práce.“

1. Úvod.....	1
2. Vybrané aspekty rozvoje podnikání ve městě.....	2
2.1 Rozvoj podnikatelského prostředí.....	2
2.1.1 Role podnikání ve městě	3
2.1.2 Rozvojové plány města	5
2.1.2.1 Program rozvoje obce.....	5
2.1.2.2 Územní plán obce.....	7
2.2 Charakteristika malého a středního podnikání	8
2.2.1 Definice základních pojmů.....	8
2.2.1.1 Podnikání a další základní pojmy.....	8
2.2.1.2 Podnikatelské prostředí	10
2.2.1.3 Malé a střední podnikání	14
2.2.2 Podmínky rozvoje podnikání MSP	17
2.2.3 Bariéry rozvoje MSP.....	18
2.3 Vliv budování dopravní infrastruktury na rozvoj podnikání.....	21
2.3.1 Vliv dopravní infrastruktury na rozvoj měst	22
2.3.2 Vliv dopravní infrastruktury na rozvoj malého a středního podnikání	23
2.4 Metody a techniky analýzy podnikatelského prostředí	25
2.4.1 Analýza faktorů konkurenceschopnosti regionů	25
2.4.2 Analýza diferenčních vlastností města a obce	27
2.4.3 Analýza faktorů přitažlivosti určitého místa	28
2.4.4 Závěrečné zpracování poznatků	30
2.4.5 Shrnutí ke kapitole	31
3. Analýza současných podmínek rozvoje města a podnikání	32
3.1 Analýza současných podmínek rozvoje města Fulnek.....	32
3.1.1 Stručná charakteristika města.....	33
3.1.2 Charakteristika současné dopravní infrastruktury města.....	36
3.1.3 PESTLE analýza mikroregionu.....	38
3.1.3.1 Ekonomické prostředí	38
3.1.3.2 Socio-kulturní prostředí.....	40
3.1.3.3 Politické prostředí	41
3.1.3.4 Technologické prostředí	42
3.1.3.5 Legislativní prostředí.....	42
3.1.3.6 Environmentální prostředí.....	43

3.1.3.7 Shrnutí	43
3.2 Analýza podnikatelského prostředí a stavu podnikání ve Fulneku	44
3.2.1 Informační pasport obce	44
3.2.1.1 Diagnostická analýza rozvoje oborů a činností	44
3.2.1.2 Anotace a informační pasport	45
3.2.1.3 Shrnutí	45
3.3 Analýza vlivu dopravy na podnikání	46
3.3.1 Názory obyvatel na podnikání v této oblasti	46
3.3.2 Přínosy a ztráty pro stávající podnikatele	47
3.3.3 Základní problémy a záměry ve Fulneku	47
3.3.4 Shrnutí kapitoly 3.3	49
3.4 SWOT analýza poznatků z kapitoly 3.1 až 3.3	50
3.4.1 Stěžejní silné a slabé stránky města Fulnek	50
3.4.2 Stěžejní příležitosti a ohrožení MSP ve Fulneku	51
4. Shrnutí a návrhy	53
4.1 Zhodnocení poznatků a nástin možností rozvoje podnikání ve Fulneku	53
4.1.1 Rozpracování prioritního návrhu	54
4.1.2 Procesní doporučení pro Městský úřad	56
4.1.3 Doporučení pro investory a podnikatele	57
4.2 Charakteristika podmínek, přínosů a rizik	58
5. Závěr	60
Seznam použité literatury	61
Seznam zkratk	
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
Přílohy	

1. Úvod

Podnikání má v ekonomickém životě obyvatel podstatný význam. Přestože představuje určitou míru rizika, dává jim možnost se realizovat a dělat to, co mají rádi. Rovněž dává práci těm, kteří mají rádi jistotu a do rizikových situací se nepouštějí. Zejména malé a střední podnikání je výrazným urbanizačním prvkem a ve městech s vysokou nezaměstnaností tak hraje velmi důležitou roli. Rozvoj takových podnikatelských aktivit proto není dobré opomíjet a je potřeba se chopit každé příležitosti, která pomůže k rozvoji podnikání.

Jednou z takových příležitostí může být právě i rozvoj dopravní infrastruktury, který ze zdánlivě neatraktivních území dokáže vytvořit velmi atraktivní lokality pro podnikání. Vzniká zde tudíž nový potenciál a jeho využití je silně závislé na schopnostech a možnostech města i podnikatelských subjektů v tomto potenciálu vidět příležitost a využít jej správným způsobem.

Cílem diplomové práce je proto pomocí vybraných metod zkoumání podnikatelského prostředí zanalyzovat možnosti rozvoje podnikání ve městě Fulnek v kontextu s nově otevřenou dálnicí D1. Dále pak na základě zjištěných skutečností zformulovat vhodné návrhy a doporučení, které by svou aplikací v praxi vedly k posílení a rozvoji podnikatelského prostředí města Fulnek.

Diplomová práce je strukturována do tří větších celků, kdy první je zaměřen na teoretická východiska vybraných aspektů rozvoje podnikání ve městě jako například rozvoj podnikatelského prostředí, charakteristiku malého a středního podnikání a vliv budování dopravní infrastruktury na rozvoj podnikání.

Druhá část práce obsahuje analýzy, které se zabývají současnými podmínkami rozvoje města Fulnek, podnikatelským prostředím a vlivem dopravy na podnikání. Samotné metody byly voleny tak, aby co nejlépe dokázaly prozkoumat dané podnikatelské prostředí a pomohly tím k naplnění cíle práce. Posledním a hlavním celkem této diplomové práce je nástin možností rozvoje podnikání a rozpracování prioritního návrhu společně s charakteristikou podmínek, přínosů a rizik.

2. Vybrané aspekty rozvoje podnikání ve městě

2.1 Rozvoj podnikatelského prostředí

Podnikání se vždy rozvíjelo, rozvíjí a rozvíjet se bude v rámci obydlených oblastí o větší či menší rozloze. Vytváří se tak podnikatelské prostředí, při jehož rozvoji mají nezastupitelnou roli právě města. Jedna z těch nejdůležitějších rolí měst v této oblasti je definována již v **Zákoně o obcích č. 128 / 2000 Sb. (obecní zřízení)** ve znění pozdějších předpisů v § 2, který říká, že obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Dále také konstatuje, že při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.¹

Zákon o obcích rovněž uvádí definici a dělení obcí, Z. Janečková a M. Vašíková však nepovažují rozlišení obcí v zákoně za dostatečné, proto v publikaci *Marketing měst a obcí* uvádějí další typologii převzatou z knihy *Turistika ve městech*, od M. Ch. Lawa (v anglickém originále *Tourism in Cities*). Klasifikují tak hlavně větší města na *hlavní města* (jako např. Praha) se správní a podnikatelskou úlohou, které samy o sobě přitahují nejen turisty, ale také podnikatele a potenciální investory. Dále rozlišují *města průmyslová*, jako např. u nás Ostrava, která jsou ovlivněna průmyslovým vývojem a lákají investory na kvalifikovanou a relativně levnou pracovní sílu. *Velká atraktivní historická města* (např. Olomouc, Pardubice a Č. Budějovice), která lákají spíše turisty díky své významné historii a zachovalému komplexu památek. *Města s příjemným okolím a vybavením pro zábavu* (Plzeň – v roce 2010 zvoleno Hlavním městem kultury, Zlín a Brno), které přitahují investory rovněž na strojírenský průmysl a lehký průmysl.

Hlavně na menší obce a města, avšak i na ta velká, lze dle autorek uplatnit následující kategorie, a to počínaje *historickými obcemi* (Český Krumlov, Tábor a Telč), které mají možnost přilákat spíše turisty, a to využitím svého historického zázemí. *Obce lázeňské a obce v rekreačních oblastech* mají prospěch hlavně z přírodních zdrojů. A nakonec jsou do klasifikace zahrnuty *obce příhraniční*, které leží v příhraničních oblastech, a *obce satelitní*, jež vytvářejí zázemí velkých měst (např. Stará Bělá u Ostravy).²

Především se však role města v podnikatelském prostředí odvíjí od jeho hlavních funkcí a postavení v ekonomickém systému. Mohou jimi tak být role historické, dopravní,

¹ Zákon č. 128 / 2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

² JANEČKOVÁ, L.; VAŠÍKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1999. 178 s. ISBN 80-7169-750-8.

ekonomické, správní a obdobné role. Základním pohledem na roli města je však pohled historický. V městě *Fulnek* pak tento pohled platí dvojnásob. Fulnek je totiž širokou veřejností považován za *historické město* s bohatou minulostí vzniklé pod záštitou zámku, který ve své době střežil obchodní cesty vedoucí Moravskou bránou. Díky *J. A. Komenskému* se navíc město zapsalo do povědomí nejen našeho národa, ale i celého kulturního světa. Specifickou rolí Fulneku pak může být sladování společenského života, ekonomiky, ekologie, dopravy s historickými souvislostmi. I proto je snad Fulnek vedením obce považován za historické město zaměřené na budoucnost, město průmyslové a město škol, kultury a sportu.³

Z výše uvedeného můžeme konstatovat, že rozvoj podnikatelského prostředí je důležitou oblastí. Samotná *definice rozvoje podnikatelského prostředí* však není přesně dána. Uvedme proto alespoň definici *M. Damborského*. Ten z praktického hlediska chápe rozvoj jako vyšší využívání a zvyšování potenciálu daného, systematicky vymezeného prostoru (území) vznikajícího v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využitím přírodních zdrojů, což se pak projevuje v lepší konkurenceschopnosti území, životní úrovni obyvatel a stavu životního prostředí.⁴

2.1.1 Role podnikání ve městě

Hned na začátku bychom si také měli ujasnit a definovat postavení a role druhého z hlavních zúčastněných subjektů na rozvoji podnikatelského prostředí. Tímto subjektem je samotný podnikatel. Důvodem tohoto počínání je to, že je to právě podnikatel, který do vybraného podnikatelského prostředí přichází s cílem rozpoznat a především využít potenciálu skýtajícího se ze stavu podnikatelského prostředí ve svůj prospěch. Podnikání ve městě, a hlavně to malé a střední, sehrává velmi důležitou roli. Vycházejme přitom z předpokladu, že malé a střední podnikání, dále ve zkratce MSP, tvoří 98 % všech podnikatelských subjektů v České republice. Především pro menší obce a města, například jako je právě Fulnek se svými necelými 6000 obyvateli, mají pak nedozírný význam. Zaměstnávají totiž podstatnou část populace, jelikož vytvářejí značný počet pracovních míst. Navíc se celými 52 % podílí na výkonech společnosti a 35 % na hrubém domácím produktu (HDP), což jsou jistě úctyhodná čísla. Svou činností se rovněž podílejí na tvorbě všeobecné a

³ *Fulnek.cz : Historie* [online]. 2005 [cit. 2010-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.fulnek.cz/index.php?cs=10>>.

⁴ WOKOUN, R; MALINOVSKÝ, J; DAMBORSKÝ, M; BLAŽEK, J; a kol. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální motilita, teorie, strategie a programování)*. Praha : Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

ekonomické kultury ve městě, a to nejen rozvojem vzdělanosti tamního obyvatelstva, ale také svými technickými a technologickými inovacemi. V neposlední řadě MSP urbanizuje a estetizuje města, a také celkově oživuje prostor. Jejich význam je tedy patřičný. Z tohoto důvodu není dobré podnikání ve městě podceňovat a je třeba mu věnovat velkou pozornost.⁵

Vztah obcí k podnikání a podpora podnikání

Výše zmíněná pozornost k podnikání ve městě se projevuje ve vztahu obcí k podnikání. Tato pozornost k podnikání však není nezištná a má svůj smysl především z pohledu daňových příjmů do rozpočtu obce. Bez těchto příjmů by si města těžko poradila a proto se snaží například sama podnikat prostřednictvím zakládání vlastních společností k podnikatelským a jiným účelům. Tím však neobstarávají pouze příjmy do obecního rozpočtu, ale také zvyšují zaměstnanost v obci vytvářením nových pracovních míst, zlepšují vzhled obce a nakonec i život občanů, jak tvrdí *L. Ludvík v publikaci Regionální aspekty podnikání*. K tomu jim slouží různé formy podpory podnikání. Jako například:⁶

- zakládání agentur pro podporu a rozvoj podnikání,
- nabídka majetku obcí k podnikatelským účelům,
- poskytování podpor podnikatelům,
- poradenská činnost,
- budování infrastruktury pro podnikání,
- budování průmyslových zón (výkup pozemků + infrastruktura),
- podnikatelské parky, inkubátory,
- výše místních poplatků,
- zajišťování dopravy obyvatelstva v obci,
- dobré správní služby,
- atd.

Záleží pouze na samotné obci, jakou formu podpory podnikání si zvolí. Z výše uvedených jsou pak nejčastěji užívány pronájmy majetku obce k podnikání a zajišťování dopravy obyvatelstva v obci. Informace uvedené dále ohledně podpory podnikání v obci jsou v práci získány z ***Programu rozvoje města Fulnek a integrovaných obcí v letech 2007 až***

⁵ SRPOVÁ, J.; ŘEHOŘ, V. a kol. *Základy podnikání: Teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 427 s. ISBN 978-80-247-3339-5.

⁶ LUDVÍK, L. *Regionální aspekty podnikání*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola podnikání, 2004. 78 s. ISBN 80-86764-36-2.

2010. Podrobnější informace k podpoře podnikání mi byly poskytnuty na schůzkách s pracovníky Městského úřadu, Odboru územního rozvoje a životního prostředí.

Nicméně hlavními formami podpory podnikání v obci jsou bezesporu rozvojové plány měst a obcí. Mezi ty stěžejní řadíme program rozvoje obce, který schvaluje zastupitelstvo, a územní plán, který rovněž schvaluje zastupitelstvo obce, avšak jeho pořizovatelem je státní správa prezentovaná v tomto případě stavebními úřady. Oba plány jsou podrobněji charakterizovány v následující kapitole.

2.1.2 Rozvojové plány města

Při formování a rozvoji podnikatelského prostředí je potřeba sladit zájmy všech subjektů, které jsou s daným podnikatelským prostředím spojeny. Těmito zájmovými subjekty jsou nejen samotní podnikatelé a jejich podniky, ale také tamní obyvatelstvo zastoupené vedením města, kterému byla svěřena důvěra těchto lidí. Pouze sladování požadavků těchto zájmových skupin má svou budoucnost a je tak prostředkem k trvale udržitelnému rozvoji přírodního a společenského prostředí života lidí.⁷ Město tuto svou funkci tzv. „sladovatele“ provádí prostřednictvím svých rozvojových plánů ve formě programu rozvoje obce, územního plánu a dalších aktivit. Smyslem těchto činností města je aktivní podpora rozvoje malého a středního podnikání, o které je pojednáno výše.

2.1.2.1 Program rozvoje obce

Program rozvoje by měla každá obec schvalovat jako svůj první dokument. Jeho podstata a úkoly jsou vymezeny v **Zákoně č. 128 / 2000 Sb., o obcích**. Jeho hlavním smyslem je organizace rozvoje v obci na základě potřeb jednotlivých zájmových skupin tak, aby obec jako celek prosperovala. Nejedná se přitom o obecně závazný předpis, což znamená, že záměry v programu rozvoje jsou závazné pouze pro pořizovatele, tzn. pro město, nikoliv však pro ostatní fyzické a právnické osoby v obci.⁸ L. Ludvík dále k programu rozvoje obce uvádí, že jeho podoba ani časový horizont nejsou jednoznačně určeny. Přesto by se však mělo jednat o střednědobý až dlouhodobý dokument. Obvykle také navrhuje záměry, které vedou k vytváření dobrých podmínek pro rozvoj podnikatelských aktivit ve městě. Jeho nespornou

⁷ LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí: podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Jilešovice: MAJ, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2.

⁸ WOKOUN, R; MALINOVSKÝ, J; DAMBORSKÝ, M; BLAŽEK, J; a kol. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální motilita, teorie, strategie a programování)*. Praha : Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

výhodou je zvýšení image obce a přilákání podnikatelů. Proto by se jeho zpracování měla věnovat velká pozornost. Navíc je v mnoha případech podmínkou pro získání dotací.⁹

Osnova programu rozvoje obce

Základní osnova programu rozvoje obce by měla vycházet především z jeho účelu a záměru využití. To znamená, že je možno jeho strukturu volně upravovat. Všechny programy rozvoje by však měly začínat analýzou situace v obci, tzn. vnitřních a vnějších podmínek a bariér pro rozvoj obce. Následuje formulace cílů a priorit rozvoje obce a vše končí vypracováním katalogu projektů pro naplnění těchto cílů. Osnova programu rozvoje by mohla vypadat následovně:¹⁰

1. Úvod
2. Analýza situace obce
3. Rozvojové šance obce
4. Rozvojové problémy obce
5. Syntetické zhodnocení rozvojových šancí a problémů obce a možností reálného využití majetku na území obce
6. Strategické cíle rozvoje obce
7. Návrh opatření
8. Katalog projektů
9. Způsoby realizace programu rozvoje obce
10. Možnosti využití různých dotačních titulů a fondu ČR, EU atd.

Uvedená osnova vychází z komplexního pojetí, tzn., že zahrnuje hlediska sociální, ekonomická, ekologická a správní. Město Fulnek sestavilo *Program rozvoje města Fulnek a integrovaných obcí pro roky 2007 až 2010*, přičemž od roku 2011 má v plánu pokračovat v investičních akcích vyplývajících z hlavních a dlouhodobých úkolů tohoto dokumentu. Samozřejmě s přihlédnutím k finančním možnostem obce. Nový program rozvoje má být sestaven v červnu roku 2011. V této práci jsem proto čerpala ze stávajícího Programu rozvoje pro období 2007 až 2010.

⁹ LUDVÍK, L. *Regionální aspekty podnikání*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola podnikání, 2004. 78 s. ISBN 80-86764-36-2.

¹⁰ WOKOUN, R; MALINOVSKÝ, J; DAMBORSKÝ, M; BLAŽEK, J; a kol. *Regionální rozvoj: (výchozí podmínky regionálního rozvoje, regionální motilita, teorie, strategie a programování)*. Praha : Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

2.1.2.2 Územní plán obce

Na program rozvoje navazuje *územní plán obce*. Jedná se o druhý a podstatný dokument a společně s programem rozvoje slouží jako základní pramen pro sestavování rozpočtu obce v části týkající se investičních akcí. Územní plán z plánu rozvoje obce rovněž čerpá a závazně vychází. *Ze zákona o obcích* tak také vyplývá, že zastupitelstvu obce je vyhrazeno schvalovat územní plán obce.¹¹

Cíle a úkoly územního plánování vymezuje **Zákon č. 184 / 2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)**. Podle § 18, odst. I, je cílem územního plánování udržitelný rozvoj, který je charakterizován soudržností společenství obyvatel, dlouhodobým hospodářským rozvojem, prosperitou a zachováním či rozmnožením přírodního bohatství a hodnot životního prostředí.¹² Vypracování územního plánu zadává státní správa, schvaluje jej zastupitelstvo, ale občané se také mohou vyjádřit k záměrům v rámci územního plánu. Závazným dokumentem je územní plán až po schválení. Jeho základním smyslem je rozčlenění území na zóny, například průmyslové, obytné, rekreační a podobné zóny.¹³

V této práci je čerpáno z *Územní plánu města Fulnek pro rok 2010*. Územní plán pro rok 2011 má být totiž schválen až v březnu roku 2011. Navíc, vycházíme-li z výše uvedené skutečnosti, že plán rozvoje obce a územní plán by měly na sebe navazovat, je nesmysl, abychom pracovali s dokumenty z jiných časových období. Navíc při prohlédnutí konceptu nového územního plánu jsem dospěla k závěru, že nový územní plán obsahuje pouze malé změny oproti plánu stávajícímu. Dále se práce opírá i o *Územně analytické podklady obce s rozšířenou působností Odry*, ve kterých jsou charakterizovány záměry obce v budoucnosti a ze kterých podřízené obce při sestavování svého územního plánu vycházejí.

¹¹ WOKOUN, R; MALINOVSKÝ, J; DAMBORSKÝ, M; BLAŽEK, J; a kol. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální motilita, teorie, strategie a programování)*. Praha : Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

¹² Zákon č. 184 / 2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

¹³ LUDVÍK, L. *Regionální aspekty podnikání*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola podnikání, 2004. 78 s. ISBN 80-86764-36-2.

2.2 Charakteristika malého a středního podnikání

2.2.1 Definice základních pojmů

O významu malého a středního podnikání v podnikatelském prostředí města již nelze pochybovat. Však je s nimi také počítáno v rozvojových plánech měst a obcí. Abychom si ale dokázali ujasnit, co si pod pojmem *malé a střední podnikání* představit, je potřeba mít alespoň základní teoretický přehled. Tomu je věnována právě tato kapitola.

2.2.1.1 Podnikání a další základní pojmy

Pojem podnikání

Podnikání lze chápat jako jeden ze základních pojmů podnikatelského světa. Pan *Jünger* v publikaci s názvem *Základy podnikání*, jej dokonce považuje za základ rozvoje lidské kultury a civilizace. O této ekonomické kategorii se však konkrétněji, a to ještě v jiné podobě, dovídáme až v 18. století díky *Richardu Cantillonovi* (*1680, †1734). Ten vypořádal novou profesi, dříve nespecifikovanou, a nazval ji „entrepreneur“, v překladu podnikatel. Význam této definice se však oproti tomu dnešnímu výrazně liší, jelikož podnikatel byl v té době považován spíše za zprostředkovatele, který na sebe přebíral riziko a odpovědnost hlavně při realizaci větších projektů na komerční bázi.¹⁴

Zajímavou se však jeví i definice tohoto pojmu podle *pana Hisricha*, uvedená v knize *Podnikání malé a střední firmy*, která říká, že *podnikání je procesem, při kterém se vytváří něco jiného, čemu náleží určitá hodnota a co vzniká prostřednictvím vynakládání potřebného času a úsilí, přebírání doprovodných finančních, psychologických a společenských rizik a získávání výsledné odměny v podobě peněžního a osobního uspokojení*.¹⁵

Teorie a význam podnikání

Význam podnikání lze chápat více způsoby. Záleží na každém z nás, jak jej interpretuje. Navíc jeho definice není úplně jednoduchá. Proto byly přístupy k podnikání

¹⁴ SRPOVÁ, J.; ŘEHOŘ, V. a kol. *Základy podnikání: Teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 427 s. ISBN 978-80-247-3339-5.

¹⁵ VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

rozčleněny do tří kategorií, a to panem *D. Deakinsem* a *M. Freelem*. Jejich přístupy jsou vymezeny takto:¹⁶

- *Ekonomické pojetí*: zaměřeno především na studium rolí podnikatele v ekonomickém rozvoji. Podnikání je zde chápáno jako zapojení ekonomických zdrojů a jiných aktivit tak, aby se zvýšila jejich původní hodnota. Jedná se o dynamický proces vytváření přidané hodnoty.
- *Psychologické pojetí*: zaměřen na hledání typických vlastností podnikatele. Podnikání dle tohoto přístupu je činnost motivovaná potřebou něco získat, něčeho dosáhnout, vyzkoušet si něco, něco splnit. Je prostředkem k dosažení seberealizace, zbavení se závislosti, postavení se na vlastní nohy.
- *Sociologické pojetí*: hledání vlivu sociálně-ekonomického prostředí na úspěch v podnikání. Podnikání je vytvářením blahobytu pro všechny zainteresované, hledáním cesty k dokonalejšímu využití zdrojů, vytvářením pracovních míst a příležitostí.

K těmto třem pojetím však bývá často přidáváno ještě pojetí čtvrté, a to *pojetí právnické*, které nalezneme v § 2 odst. 1 *Obchodního zákoníku*:

„Podnikání je soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.“

Podnikatel

Dalším velice významným pojmem v oblasti podnikání je jistě podnikatel, který „vykonává“ podnikání, je iniciátorem a nositelem podnikání. I v tomto případě existuje řada definic, které se více či méně liší. První definicí je ta, která je postavena na právních základech, tzn. definice podnikatele v *Obchodním zákoníku* (§2, odst. 2), která říká, že podnikatelem je:

- osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
- osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.

¹⁶ VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

Z hlediska nauky o podnikání je však definice poněkud rozdílná. Neexistuje však jednotná definice, kterou by se podnikatel dal charakterizovat. Opět je proto na výběr z několika základních pojetí:¹⁷

- osoba realizující podnikatelské aktivity s rizikem rozšíření nebo ztráty vlastního kapitálu,
- osoba schopná rozpoznat příležitosti, mobilizovat a využívat zdroje a prostředky k dosažení stanovených cílů a ochotná podstoupit tomu odpovídající rizika,
- osoba, která investuje své prostředky, čas, úsilí a jméno, přebírá odpovědnost, nese riziko s cílem dosáhnout svého finančního a osobního uspokojení,
- osoba s uměním nacházet příležitosti a vytyčovat nové cíle, se schopností organizovat podnikatelské aktivity, podstupovat riziko,
- osoba s těmito vlastnostmi: sebedůvěra, vytrvalost, dlouhodobé nasazení, učení se ze zkušeností atd.

Dle definice *Obchodního zákoníku* může být podnikatelem v podstatě každý, kdo splňuje podmínky v zákoníku uvedené. Pokud však vstupujeme do podnikání, pak to děláme hlavně proto, abychom dosáhli úspěchu. Právě to je ten základní motiv, který nás žene kupředu. Abychom však byli jako podnikatelé úspěšní, musíme mít jednu ze základních a velmi významných vlastností, a tou je *podnikavost*, která je chápána jako základní předpoklad člověka k podnikání. Ta musí být buď člověku dána již „do vínku“ anebo se ji musí složitě učit a osvojovat si ji.¹⁸

2.2.1.2 Podnikatelské prostředí

Tato část kapitoly je věnována podnikatelskému prostředí a všemu, co s tímto pojmem souvisí. Obsahuje tudíž definici podnikatelského prostředí, základní typologii a její schématické znázornění, charakteristiku základních segmentů okolí podniku, výčet nositelů podnikatelského prostředí a v neposlední řadě také přístupy k formování podnikatelského prostředí.

Definice podnikatelského prostředí

Jedná se o souhrn podstatných vlivů působících na podnikatele, podnik a podnikání. Podnikatelské prostředí si lze rovněž představit jako systém, jehož jádrem je podnikatelská

¹⁷ VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

¹⁸ SRPOVÁ, J.; ŘEHOŘ, V.; a kol. *Základy podnikání: Teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 427 s. ISBN 978-80-247-3339-5.

jednotka a jeho okolí a to, jak na podnik působí, je pak „obalem“. *Podnikatelské prostředí můžeme definovat jako soubor důležitých vlivů, které působí nejen na podnikatele, ale i na podnik a samotné podnikání. Jedná se o prostředí života podnikatelských subjektů představující rozvinutou a provázanou síť vztahů.*¹⁹

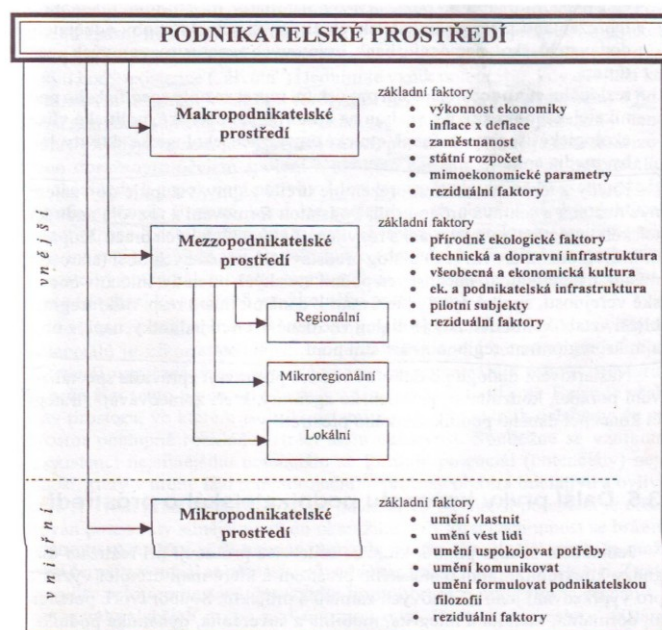
Typologie podnikatelského prostředí

Podle toho, jaké faktory na subjekt působí a kde se tyto faktory nacházejí, rozlišujeme dva typy podnikatelského prostředí. Jedná se o *vnější* a *vnitřní* podnikatelské prostředí. Vnitřní podnikatelské prostředí je dáno samotným podnikatelským subjektem. Vnější prostředí je dáno okolními podnikatelskými a dalšími subjekty. Vnější podnikatelské prostředí se dále člení na:

- *makroprostředí*: celospolečenské podnikatelské klima,
- *mezzoprostředí*: spojené s působením lokálních faktorů.

Přehledná struktura podnikatelského prostředí s výčtem základních faktorů je vyobrazena na následujícím obrázku.

Obr. 2.2.1: Typy podnikatelského prostředí

Zdroj: LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí: podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Jilešovice: MAJ, 2000. str. 27. ISBN 80-86458-03-2.

Vnitřní podnikatelské prostředí, neboli *mikroprostředí*, je vymezeno znaky jako jsou podnikové klima, kultura a další. Zároveň vypovídá o vyzrálosti podniku.

¹⁹ LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí: podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Jilešovice: MAJ, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2.

Segmenty okolí podniku

Vnější okolí podniku, které je charakterizováno výše, je tvořeno řadou segmentů, resp. prvků. Ty jsou vzájemně propojeny a patří zde těchto 8 segmentů:²⁰

- *geografický*: předurčuje logistiku vnějšího prostředí a působí i na umístění podniku; např. podnebí, urbanizace, vodní toky, infrastruktura, atd.,
- *sociální*: určují chování jednotlivců i skupin; zvyky, postoje, filozofie, vztahy, zájmy,
- *demografický*: počet obyvatel, věk, vzdělání, zaměstnanost,
- *politicko-právní*: významná úloha politických stran, vlády a institucí komunální sféry; legislativa,
- *ekonomický*: má zásadní význam a je charakterizován celkovou hospodářskou situací země; cena surovin, daně, hospodářský růst, kurzy měn, inflace, atd.,
- *technologický*: jsou zdrojem technologického pokroku pro zvyšování konkurenceschopnosti podniku; nové vědecké poznatky a technologie, inovace,
- *ekologický*: v poslední době nabývá na významu, přestože do podnikání přináší řadu bariér,
- *kulturně-historický*: náboženství, vzdělanost a kulturní úroveň obyvatelstva.

Vzájemná provázanost všech těchto segmentů hraje velmi významnou roli při diagnostikování a analýze okolí podniku. Je jasné, že komplexní analýza všech segmentů je značně náročná, ale nezbytná ke stanovení správných výstupů vědecké a výzkumné práce. V práci se proto pokusím všechny segmenty zmapovat a na základě toho pak *definovat možnosti rozvoje podnikání ve Fulneku*.

Nositelé podnikatelského prostředí

Pro formování a rozvoj podnikatelského prostředí je v další fázi významné určit klíčové reprezentanty. Základními nositeli podnikatelského prostředí pak mohou být:²¹

- státní centrum, které je reprezentováno parlamentem, vládou a ministerstvy,
- centra nadnárodních útvarů a globální správy světa (OSN, Evropská rada),
- municipality představované nižšími územně samosprávnými celky (obce) a vyššími územně samosprávnými celky (kraje),
- obyvatelstvo (spotřebitelé, zaměstnanci, voliči, vlastníci),

²⁰ LEDNICKÝ, V. *Strategické řízení*. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2006. 154 s. ISBN 80-7329-131-2.

²¹ LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí: podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Jilešovice: MAJ, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2.

- subjekty podnikatelské sféry (odběratelé, dodavatelé, školy, nemocnice, banky, grantové agentury, rozvojové agentury),
- reziduální sféra (etnické organizace, ekologické aktivity, lobby, média).

Jednotliví nositelé mají své zájmy, sehrávají určitou roli a vstupují do vzájemných vztahů. Podstatou formování a rozvoje podnikatelského prostředí je vedení a rozvíjení komunikace mezi těmito klíčovými subjekty.

Přístupy k formování podnikatelského prostředí

Práce je zaměřena na to, jak se obce snaží rozvíjet podnikání, proto následuje charakteristika deseti základních *přístupů a typických projevů k formování podnikatelského prostředí* právě obcemi, resp. obecními či městskými úřady. Patří mezi ně tyto přístupy:²²

1. *Urbanistický přístup*: spočívá v selekci podnikatelských aktivit na základě náhodného tržního výběru.
2. *Regulační přístup*: regulace a sjednávání podmínek vstupu do příslušné zóny a aktivit podnikatelského subjektu.
3. *Poradenský přístup*: efektivní přístup, kdy dochází ke zřízení poradenského místa v podobě referenta pro rozvoj podnikání.
4. *Komunální přístup*: podpora pouze těch subjektů, kteří nekonkurují aktivitám místního hospodářství.
5. *Realitní přístup*: názor, že soukromý sektor vyřeší problémy obce (např. prodej realit, aby byly peníze na chod obce).
6. *Záruční přístup*: poskytování záruk (ručení) bankám za úvěry místních podnikatelů.
7. *Nájemní přístup*: pronájem obecního majetku podnikatelským subjektům.
8. *Daňový přístup*: vysoké poplatky na všechny aktivity, které nezaručují dostatečný finanční efekt pro obec.
9. *Bezradný přístup*: tzv. „nicnedělání“.
10. *Postup ve vleku událostí*: zbavování lukrativního majetku z individuálních zájmů bez jasné koncepce o podpoře podnikání.

Ve Fulneku je uplatňován spíše přístup bezradný, občas se znaky nájemního přístupu. Přestože jsou v programu rozvoje města Fulnek velmi ambiciózní cíle v oblasti podpory rozvoje podnikání, ve skutečnosti je tomu úplně jinak a podporou se téměř vůbec nezabývají.

²² MIKOLÁŠ, Z.; LUDVÍK, L. *Podnikatel a jeho svět: průvodce podnikatelskou diagnostikou*. 1. vyd. Ostrava: Výzkumný ústav rozvoje oblastí a měst, 1993. 50 s.

2.2.1.3 Malé a střední podnikání

Podnik

Nejprve bychom si měli ujasnit termín *podnik*. Obecně je podnik chápán jako subjekt, ve kterém dochází k přeměně vstupů na výstupy. Mezi všeobecné znaky podniku dle *E. Gutenberga* patří:²³

- Kombinace výrobních faktorů: práce, stroje, zařízení, zásoby apod.
- Princip hospodárnosti: snaha o maximální výstupy při minimálních vstupech.
- Princip finanční rovnováhy: schopnost podniku plnit své závazky v plné výši a ve stanovených termínech.

Klasifikace podniků

Je podstatné správně rozlišovat třídění podniků. Musíme především vědět, pro jaké účely chceme dané rozlišení použít. Podniky můžeme dělit podle různých kritérií, například podle počtu zaměstnanců, velikosti obratu, přidané hodnoty a podobně. Musíme si však uvědomit, že záleží také na tom z jakého hlediska se na danou klasifikaci díváme. To znamená, zda se na ni díváme z hlediska České republiky, Evropské unie či celosvětově. V rámci jednotlivých hledisek se můžou jednotlivé kategorie lišit. Například rozlišíme-li podniky dle počtu zaměstnanců v rámci ČR, nemusí být počet zaměstnanců pro toto rozlišení shodný z hlediska EU či z pohledu celého světa.

Rozdělení podnikatelských subjektů do různých kategorií má význam především pro ujasnění si důsledků s rozsahem administrativních povinností a příležitostí, například pak při čerpání podpor v podnikání. Navíc se můžeme setkat hned s několika druhy klasifikace, jak je uvedeno výše. *Těmito klasifikacemi mohou být členění dle ČSSZ, statistické pojetí harmonizované s typologií dle Eurostatu a nakonec členění dle Evropské komise.* Následuje stručná charakteristika:

- *Členění dle České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ):* členění vychází především z administrativního zatížení v oblasti sociálního zabezpečení a rozděluje podnikatelské subjekty pouze do dvou skupin:²⁴
 - Malé organizace; do 25 zaměstnanců a minimálním administrativním zatížením,
 - Organizace; 25 a více zaměstnanců s vyššími nároky na administrativu.

²³ SRPOVÁ, J.; ŘEHOŘ, V. a kol. *Základy podnikání: Teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 427 s. ISBN 978-80-247-3339-5.

²⁴ VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

- *Členění dle Statistického úřadu EU (Eurostat):* tato klasifikace se opírá o všeobecnou statistickou povinnost podnikatelských subjektů. Především podnikatelské subjekty s méně než 20 zaměstnanci nemají všeobecnou statistickou povinnost.²⁴
 - Malé: do 20 zaměstnanců,
 - Střední: do 100 zaměstnanců,
 - Velké: 100 a více zaměstnanců.
- *Členění dle doporučení Evropské komise (EK):* toto členění bylo Českou republikou přijato vstupem do Evropské unie (EU) a opírá se především o potřeby rozdělení podniků z hlediska poskytování podpory. Nezabývá se však pouze členěním dle počtu zaměstnanců, nýbrž také dle ročního obrátu a výše aktiv.²⁵
 - Mikropodniky: do 10 zaměstnanců, roční obrát do 2 mil. EUR, aktiva do 2 mil. EUR,
 - Malé podniky: do 50 zaměstnanců, roční obrát do 10 mil. EUR, aktiva do 10 mil. EUR,
 - Střední podniky: do 250 zaměstnanců, roční obrát do 50 mil. EUR, aktiva do 43 mil. EUR,
 - Velké podniky: nad 250 zaměstnanců, roční obrát nad 50 mil. EUR, aktiva nad 43. mil. EUR.

V práci jsem vycházela z členění dle *statistického úřadu Evropské unie*, protože dle mého názoru nejlépe vystihuje dělení ekonomických subjektů pro potřeby této práce, a to z hlediska statistiky. Při mapování podnikatelských subjektů však zároveň vycházím z *klasifikace Českého statistického úřadu*.

Význam malých a středních podniků

Ač se to na první pohled může zdát zbytečné, sehrávají tyto podniky několik velmi podstatných rolí. Vycházejme přitom z předpokladu, že malé a střední podniky tvoří 98 % všech podnikatelských subjektů v České republice. Při takovémto množství zaměstnávají podstatnou část populace. Z tohoto důvodu není dobré malé a střední podnikání podceňovat a je třeba mu věnovat velkou pozornost. Vždyť má tento druh podnikání velmi vysoký podíl na celkovém počtu podniků (99,8 %) a také na zaměstnanosti (61 %). Navíc se celými 52 %

²⁵ SRPOVÁ, J.; ŘEHOŘ, V. a kol. *Základy podnikání: Teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 427 s. ISBN 978-80-247-3339-5.

podílí na výkonech společnosti a 35 % na HDP, což jsou jistě úctyhodná čísla. Jejich význam je tedy patřičný. Význam MSP lze tedy spatřovat v těchto aspektech:²⁶

- konkurenční prvek velkých firem na trhu zboží a služeb, práce a kapitálu,
- zajišťuje společenskou stabilitu a svobody,
- je protikrizovou prevencí a stabilizátorem konjunktury; při větším počtu podnikatelských subjektů se diverzifikuje riziko a snižuje se tak šance na vznik krizových situací,
- je reprezentantem domácího kapitálu a podnikatelského potenciálu země,
- stabilizuje zaměstnanost, rozvíjí vzdělanost a kulturu obyvatelstva,
- kladně ovlivňuje obchodní a platební bilanci,
- je zdrojem technických a technologických inovací,
- urbanizuje a estetizuje města a venkov.

Podle výstavby města můžeme dělat závěry o úrovni rozvoje MSP. MSP dotvářejí urbanizaci města, oživují prostor a nabízejí pracovní příležitosti přímo v místě bydliště. Pod zajišťováním společenské stability a svobody si můžeme představit principálně to, že dávají šanci ke svobodnému uplatnění občanů a k realizaci lidí v produktivním věku.

Výhody a nevýhody MSP

Mezi nespornou výhodou malých a středních podniků patří jejich flexibilita. Jen málokterý velký podnikatel se dokáže tak rychle adaptovat na požadavky a výkyvy na trhu jako právě malí a střední podnikatelé. Velké podniky se spíše snaží v lidech vyvolat potřebu po svých produktech. Malé a střední podniky reagují na požadavky svého okolí a snaží se jim přizpůsobovat. Nejen proto právě na malé a střední podniky připadá 50 % všech inovačních a investičních aktivit, ačkoliv si spousta z nás myslí, že pouze velké podnikatelské subjekty vyvíjí inovační aktivity. Jak vidíme opak je pravdou. Další podstatnou výhodou je jistě jednoduchá organizační struktura, která umožňuje jasnou definici pravomocí a odpovědností. Díky své jednoduchosti, budují i osobní vztah k zaměstnancům, který pomáhá do podnikání vnášet také lidský, resp. sociální faktor, ne jen ten technologický. V neposlední řadě lze vysledovat mnohé přínosy také z blízkého vztahu k zákazníkům. *Čím blíže jsme svému zákazníkovi, tím lépe jsme schopni definovat a rozpoznat jeho požadavky a tím lépe pak dokážeme organizovat firemní procesy a dosáhnout tak kýženého cíle a uspokojení svých zákazníků.*

²⁶ SRPOVÁ, J.; ŘEHOŘ, V. a kol. *Základy podnikání: Teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 427 s. ISBN 978-80-247-3339-5.

Všechno však nemá pouze přínosy. Nesmíme se na vše dívat jen z jedné strany. Abychom mohli být v podnikání připraveni, musíme si dávat pozor i na negativa související s malým a středním podnikáním. Největší nedostatek malého a středního podnikání lze spatřovat v horším přístupu ke kapitálu, resp. finančním prostředkům. Je spousta malých podnikatelů, kteří mají výborný nápad, ale nemají na něj peníze. Žádat banky o úvěry je pro ně buďto velmi náročné a vyčerpávající, anebo z hlediska bonity nejsou solventními klienty, kteří by dosáhli na požadovanou půjčku, přestože by mohl být jejich nápad velmi úspěšný. Rovněž nadměrná byrokracie a administrativní nároky jsou často považovány jako brzdicí síla pro malé a střední podnikatele, nemluvě pak o neustále rostoucím počtu změn v právních předpisech. Ačkoliv je tento druh podnikání hojně rozšířen, je zapotřebí jej neustále rozvíjet. Obsahem následujících dvou kapitol tak budou podmínky a bariéry rozvoje malého a středního podnikání.²⁷

2.2.2 Podmínky rozvoje podnikání MSP

Výše uvedené nevýhody podnikání malých a středních firem a popsany význam podnikání jsou pak impulzem pro zlepšování podmínek rozvoje tohoto druhu podnikání. Jak víme, především malé a střední podniky jsou úzce spjaty s prostředím, ve kterém „žijí“. MSP také dotváří urbanizaci měst a obcí. A právě obce a města jsou tím prostředníkem, který se má snažit o rozvoj podnikání v dané oblasti a vytvářet pro to adekvátní podmínky. Avšak jen málokterý z těchto nižších územně samosprávných celků si toto uvědomuje. Nemají proto ani vlastní filosofii (vizi) potřeb a směrů podpory podnikání. A právě proto často podnikání MSP pravidelně končí tak rychle, jako začalo, začne-li vůbec někdy. Nutno dodat, že příčinou takového konce je většinou nedostatečná znalost podnikatelského prostředí, které se v městě nabízí. Proto seznámení se s podnikatelským prostředím je základním faktorem pro počátek procesu formování podnikatelského prostředí.

Tvorba podmínek pro malé a střední podniky, především těch legislativních a ekonomických, aby mohly bez problémů fungovat a aby tak mohly být hybnou silou rozvoje celé ekonomiky je proto velmi důležité. Důležitou roli hraje také pomoc v oblasti podnikání, aby se zvyšovala i životní úroveň obyvatelstva, protože MSP vytvářejí pracovní příležitosti a konkurenční prostředí a jsou tak výraznou a výše zmiňovanou hybnou silou.

²⁷ VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

Podpora MSP

Určitým prostředkem pro tvorbu podmínek pro malé a střední podnikání je jejich podpora, ať již na úrovni státu, regionu či Evropské unie. *Podpora MSP znamená hledat způsoby, prostředky a formy pro úspěšné podnikání.* Jestli má být podnikání úspěšné, pak musí být vytvořeny vhodné vnitřní i vnější podmínky. A podpora MSP od jiných subjektů je právě vytvářením vhodných vnějších podmínek. Podporu tak poskytují nejen státní orgány, ale i samotné regiony, které znají situaci v dané oblasti nejlépe, a nakonec i orgány Evropské unie. Nejznámějšími jsou tak nejspíš podpory ze strany státu.²⁸

Státní podpora MSP: Podpora ze strany státu se projevuje v úpravě legislativních opatření, finanční podpoře ve formě grantových programů a institucionální podpoře, která zahrnuje informační, poradenské a konzultační služby. V České republice jsou každoročně vyhlašovány dvě skupiny programů podpory malého a středního podnikání. Jedním z nich je i plošný program podpory *Záruka*, jež spočívá v poskytování záruk za provozní úvěry pro malé a střední podnikatele.²⁹

Tvorba vhodných podmínek pro rozvoj podnikání je však důležitou funkcí měst, která tak pomáhá rozvoji i v dalších oblastech. Vhodné podmínky pro podnikání mohou nabývat velkého množství podob. Konkrétní podoba podmínek tudíž vychází z vnitřního podnikatelského prostředí. S bariérami pro podnikání je to horší. Vycházejí nejen z vnitřního podnikatelského prostředí, ale především z vnějších okolních podmínek, které již město samotné nemůže zcela ovlivnit. Okolní podmínky jsou tak představovány legislativou dané země.

2.2.3 Bariéry rozvoje MSP

Příprava podmínek pro rozvoj MSP se jistě neobejde také bez zamyšlení se nad otázkou, co v současné době brání rozvoji podnikání v České republice. Tyto bariéry mohou být různé v závislosti na velkém množství faktorů. O bariérách rozvoje podnikání proto hovoří mnoho významných osobností. Základní přehled specifických problémů a překážek uvádí A. Malach v publikaci *Jak podnikat po vstupu do EU*.³⁰

²⁸ LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí: podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Jilešovice: MAJ, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2.

²⁹ Mpo.cz : *Malé a střední podnikání* [online]. 2005 [cit. 2010-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/msp/>>.

³⁰ MALACH, A.; a kol. *Jak podnikat po vstupu do EU*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 524 s. ISBN 80-247-0906-6.

- nefunkční legislativa a justice,
- velké množství státní regulace a byrokracie,
- špatný daňový systém,
- problémy se získáváním kapitálu,
- potíže se získáváním prostorů pro podnikání.

Pro malé a střední podniky jsou tyto problémy nepřekonatelným problémem, se kterým se lze jen stěží vyrovnávat a brzdí tak nejen jejich rozvoj, ale především vznik. Pan *M. Synek* v ekonomické učebnici *Podniková ekonomika* tento přehled doplňuje a rozšiřuje o následující negativně působící překážky:³¹

- velmi obtížný přístup k získání kapitálu a tím omezení možností financování rozvoje,
- dumpingové ceny velkých podniků a nekalá konkurence,
- složitý přístup ke vzdělávání, informacím, státním zakázkám a poradenským službám,
- zvýšené náklady; nemožnost využít nižších nákladů z rozsahu; nižší poptávka po produktech.

V rámci konference Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 13. října 2005, jejímž cílem bylo představit záměry ministerstva na programovací období 2007 až 2013, vystoupil rovněž *M. Turnovský* jako ředitel sekce podpory podnikání a investic MPO. Ten identifikoval klíčové bariéry rozvoje podnikání v jednotlivých fázích rozvoje podniku. Bariéry pro rozvoj podnikání vidí především v těchto aspektech:³²

- *finanční bariéry*: nedostupný rizikový a investiční kapitál,
- *informační bariéry*: nedostatečné informace o technologických příležitostech, nedostatečné technologické a informační poradenství, nedostatečná síť fungujících podnikatelských inkubátorů, nedostatečné poradenství pro zahájení podnikání, nízká účast na výstavách a veletrzích,
- *infrastrukturní bariéry*: malá spolupráce mezi podniky, nedostatečné propojení podniků s vysokými školami, nedostatek finančně dostupných prostor pro podnikání atd.

V. Šiška na konferenci *Překážky rozvoje malých a středních podniků v ČR* ze dne 24. dubna 2006 rozdělil problémy MSP do dvou kategorií, na *vnitřní* a *vnější*. Jako vnitřní problémy vidí nedostatečnou vybavenost MSP podnikatelským vzděláním. Vnějšími

³¹ SYNEK, M.; KISLINGEROVÁ, E.; a kol. *Podniková ekonomika*. 5. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 498 s. ISBN 978-80-7400-336-3.

³² *Mpo.cz : Konference a semináře v rámci OPMP: Konference MPO 13. října 2005 v Mičovně Pražského hradu* [online]. 2005 [cit. 2010-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument10399.html>>.

problémem by měla být vysoká administrativní zátěž, příliš sofistikovaný daňový systém, špatná vymahatelnost práva a nízká úroveň ve využívání moderních komunikačních technologií.³³ *Centrum pro komunitní práci* provedlo dotazníkové šetření v rámci výzkumu *Stavu drobného a středního podnikání na venkově*, jehož cílem bylo, mimo jiné, zmapovat základní bariéry podnikání na venkově. Respondenti dospěli k následujícím bariérám rozvoje MSP na venkově:³⁴

- příliš vysoké daňové odvody,
- nedostupnost úvěrů pro zajištění finančních zdrojů pro další rozvoj podnikání,
- nedostatek kvalitních zaměstnanců s dostatečným vzděláním,
- vysoké byrokratické zatížení,
- nedostatečná kupní síla venkova.

Shrneme-li výše uvedené poznatky jednotlivých odborníků v dané problematice, lze usuzovat na *potřebu organizované podpory a vytváření přijatelného prostředí pro MSP*, a to především v těch případech, kdy jsou malé a střední podniky zatíženy vysokým daňovým břemenem a složitým právním prostředím. Za *nejdůležitější bariéru rozvoje podnikání* však lze považovat nedostatečné řešení *dopravy a dopravní infrastruktury*, o kterém se však žádný z uvedených odborníků a výzkumníků nezmiňuje. O důležitosti tohoto aspektu proto hovořím v následující kapitole.

³³ *Skaloud.net : Konference – překážky rozvoje malých a středních podniků v ČR* [online]. 2008 [cit. 2010-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.skaloud.net/senat/aktuality/konference-prekazky-rozvoje-malych-a-strednich-podniku-v-cr/?strana=7>>.

³⁴ *Cpkp.cz : Dotazníkové šetření k výzkumu stavu drobného, malého a středního podnikání na venkově* [online]. 2010 [cit. 2010-01-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.cpkp.cz/files/file/EQUAL/vyhpodn.pdf>>.

2.3 Vliv budování dopravní infrastruktury na rozvoj podnikání

Kapitola je věnována vlivu budování dopravní infrastruktury na rozvoj podnikání. Tento faktor lze bez pochyby považovat za velkou vnější příležitost nejen pro rozvoj měst, ale také pro rozvoj podnikatelského prostředí ve městech, zvyšování zaměstnanosti a urbanizaci měst.

Na mezinárodní konferenci *Transport*, která je zaměřena na dopravní infrastrukturu a logistiku v evropských a širších souvislostech a která se uskutečnila za podpory *Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje*, již jako 14. v pořadí v listopadu r. 2010, byl zmíněn často opomíjený fakt. A to ten, že *dopravní infrastruktura je všeobecně považována za prostředek k dosahování cílů v rámci rozvoje území a potřeb, nikoliv za samotný cíl*. Základní podmínkou hospodářského rozvoje je proto koordinované zlepšování dopravní infrastruktury a dopravy.

Náměstek primátora města Ostravy V. Mynář v rámci konference zmínil, že v této oblasti považuje za nejdůležitější rozvoj dopravní infrastruktury v Ostravě. Důvodem je trvale nedostatečně řešená problematika ekologické zátěže a vysoký podíl nezaměstnanosti. Je proto nutné vedle řešení nedostatku volných pracovních míst zlepšit i situaci v dopravní dostupnosti. Výstavbu kvalitní dopravní infrastruktury tak považuje za základní prostředek pro zkvalitnění úrovně dojezdu do zaměstnání a současné snížení negativních vlivů dopravy na obyvatele měst.³⁵ Z prezentace pana Mynáře i ostatních účastníků konference tak vyplývají základní vlivy budování dopravní infrastruktury na rozvoj podnikání. Jsou jimi:

- zlepšení dopravní obslužnosti,
- zkvalitnění úrovně dojezdu do zaměstnání,
- snížení negativních vlivů dopravy na obyvatele měst,
- odlehčení silnic dlouhodobě vykazujících přetížení,
- předpoklad pro vstup významných investorů,
- oživení ekonomického rozvoje a tím snížení míry nezaměstnanosti, a další.

Podrobněji se vlivem dopravní infrastruktury na rozvoj měst a rozvoj podnikání zabývají následující kapitoly (kap. 2.3.1 a 2.3.2).

³⁵ MYNÁŘ, V. *Regionální podnikatelský zpravodaj: čtvrtletník Sdružení pro rozvoj MSK a Krajské hospodářské komory MSK*, 2010, roč. 10, č. 3, s. 14.

2.3.1 Vliv dopravní infrastruktury na rozvoj měst

O problematice vlivu dopravní infrastruktury na rozvoj měst konkrétněji hovoří *V Sedmidubský a O. Milerski v knize Regionální rozvoj. Říkají, že dopravní infrastruktura ovlivňuje rozvoj a obchod, včetně místních, regionálních, národních, evropských a světových sociálních faktorů. Dopravní infrastrukturu považují za prioritní podmínku pro zvyšování konkurenceschopnosti a hospodářského růstu. Tvrdí, že dnes při získávání investic rozhoduje právě dostupnost výkonné a neselhávající dopravní infrastruktury, která se tak podílí na rozvoji díky zvýšené mobilitě osob, zboží a informací a nabídce nemovitostí pro investice.*

Přestože doprava hraje nezastupitelnou roli při plošné obsluze území, na druhé straně má dopravní infrastruktura, hlavně silniční doprava, nedozírné dopady na životní prostředí, nároky na energii a prostor. K hlavním externalitám pak patří škody na životním prostředí a zdraví obyvatel, škody z kongescí (časové ztráty z vyčerpání kapacity dopravní infrastruktury), škody z nehod a nedostatečné zpoplatnění dopravní infrastruktury. V oblasti životního prostředí města a příměstských oblastí za nejpodstatnější problémy považují vysokou intenzitu automobilové dopravy, jež ovlivňuje přetížení silnic a potíže s parkováním. *Autoři nás proto nutí k zamyšlení nad tím, že infrastruktura může být indikátorem růstu, pokud má odpovídající stupeň úrovně. Zároveň může být velkou bariérou růstu, pokud je její úroveň nedostatečná, ať již z kvalitativního, tak kvantitativního hlediska.*³⁶

V programu rozvoje města Fulnek se lze dočíst, že i vedení města považuje dopravní infrastrukturu za hlavní vnější zdroj pro rozvoj města. Tyto zdroje shledává hlavně v dálnici D1, se kterou byl současně vybudován přivaděč I/57 k dálnici D1. Další zdroje rozvoje vidí v křižovatce cest z Opavy do Nového Jičína a z Ostravy do Olomouce. Zdrojem je také blízkost letiště L. Janáčka v Mošnově.

Dva pohledy na silnice v dopravní infrastrukturu města

Na silnici v rámci města bychom se měli dívat ze dvou pohledů. Nejprve jako na liniovou stavbu, která spojuje 2 místa, což je pokládáno za pohled základní. Poté jako na pomyslnou čáru, která příčně rozděluje, např. průmysl od klidného a průmyslem nezatíženého území.

³⁶ WOKOUN, R.; a kol. *Regionální rozvoj: (výchozí regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

2.3.2 Vliv dopravní infrastruktury na rozvoj malého a středního podnikání

Dobře vybudovaná dopravní infrastruktura láká do dané oblasti investory, kteří si zde zakládají své subjekty pro podnikání. Do rozpočtu města následně odvádějí finanční prostředky ve formě daní a poplatků, což je jistě velkým ekonomickým přínosem pro město. Navíc infrastruktura pomáhá bojovat s nezaměstnaností, jelikož vznikající společnosti vytváří nová pracovní místa. Je-li k tomu ještě infrastruktura obdařena dobrou dopravní dostupností a obslužností, zvyšuje mobilitu nejen osob do nové práce, ale také pomáhá v dopravní obslužnosti samotných firem, které pak mohou například využít dodávek just-in-time. Dopravní infrastruktura je proto nezbytným faktorem pro vznik a rozvoj zejména městských průmyslových zón a klastrů.

Sám pan I. Šotkovský v *Hospodářské geografii* hovoří o dopravě jako o prostorovém pohybu osob a zboží z jednoho místa na druhé, čímž je doprava jednou z nejpodstatnějších činností člověka již od nejstarších dob. Rozvoj dopravy je tak přirozeně rozvojem hospodářské aktivity a tím se zapříčiňuje i o rozvoj lidské společnosti. *Na základě těchto skutečností považuje za hlavní příčinu v zájmu o studium této oblasti právě to, že je to právě doprava, co ovlivňuje prostorové utváření sociálních a ekonomických aktivit.*³⁷

Pro příliv investic do regionů a obcí má dopravní politika podstatný význam. Je tedy škoda nevyužít tohoto velkého potenciálu k rozvoji regionu. *Příkladem takovéhoho vznikajícího potenciálu může být právě ve městě Fulnek přivaděč I/57 směr Nový Jičín – Opava, který byl vybudován v souvislosti s dálnicí s projektovým názvem D47.* Největší šanci na rozvoj MSP poskytují prioritně přejezdy a sjezdy. Ale využití místa kolem dálnic a silnic souvisí s plány rozvoje, tzn. zda chce město tuto oblast urbanizovat, zastavět průmyslem nebo naopak vůbec nevyužít pro rozvoj. Vše se také rozvíjí od ceny pozemků. Výstavbou tak důležitého prvku pro podnikání, jako je dopravní infrastruktura, bonita okolních pozemků půjde nahoru a ty se poté budou rozprodávat. To potvrzují i K. Maier a J. Čtyřoký v publikaci *Ekonomika územního rozvoje*. Říkají, že pokud městská správa nebo vláda vytvoří podmínky, za kterých se investice vyplatí; např. zlepšením infrastruktury; posílí to atraktivitu území pro investory. Města s cílevědomou politikou rozvoje se tak v dostatečném předstihu, tzn. tehdy,

³⁷ ŠOTKOVSKÝ, I. *Hospodářská geografie*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2002. 246 s. ISBN 80-248-0066-7.

kdy se tržní cena pozemků díky spekulaci nezvýšila, snaží získat pozemky strategické pro územní rozvoj do svého vlastnictví.³⁸

Lokalizace podniků

Rozhodování o tom, kde podnik umístit je však důsledkem investičního rozhodování a závisí na velkém množství faktorů, a proto nelze jednoznačně určit místo, kde se podniky chtějí usídlit. Nejdůležitějším faktorem jsou tak vzdálenosti a dopravní náklady, což vychází ze známé *teorie lokalizace*. V minimalizaci dopravních vzdáleností a tím i nákladů může být nápomocna právě dobrá dopravní infrastruktura.³⁹

³⁸ MAIER, K.; ČTYROKÝ, J. *Ekonomika územního rozvoje*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000. 142 s. ISBN 80-7169-644-7.

³⁹ JANEČKOVÁ, L.; VAŠTÍKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1999. 178 s. ISBN 80-7169-750-8.

2.4 Metody a techniky analýzy podnikatelského prostředí

Autoři publikace *Strategic Management and Business Analysis* z vlastní zkušenosti říkají, že systematická aplikace analytických nástrojů k řešení strategických problémů má největší přínos. Proto při analýze možností rozvoje podnikání, které by mohly rozvinout a posílit podnikatelské prostředí města, musí docházet ke konfrontaci mezi přínosy pro podniky a přínosy, které skýtá město a obec.⁴⁰

Proces analýzy je velmi stochastický a musí vycházet z racionálních úvah a předpokladů. Cílem je tak vytvořit síť informací o zkoumané oblasti, na základě kterých lze stanovit možnosti rozvoje. V praktické části jsem se proto rozhodla analýzu podmínek rozvoje města rozčlenit do 3 skupin:⁴¹

- analýza faktorů konkurenceschopnosti regionu,
- analýza diferenčních vlastností města nebo obce,
- analýza faktorů přitažlivosti určitého místa.

Toto členění jsem převzala od autorek knihy *Marketing města a obcí*, Z. Janečkové a M. Vašítkové, které však jako první zařazují ještě analýzu komparativních výhod státu. Tuto skupinu si však dovoluji vyloučit. Tuto strukturu řešení dané problematiky lze pokládat za systematickou s logickým základem.

2.4.1 Analýza faktorů konkurenceschopnosti regionů

Mezi faktory konkurenceschopnosti regionu lze řadit kulturu, pověst a image regionu, regionální fiskální systém zahrnující systém místních daní a poplatků, taktéž technickou infrastrukturu a komunikaci. Pro analýzu těchto faktorů bude využito PESTLE analýzy.

PESTLE analýza⁴²

Jedná se o jednu z analýz vlivu makrookolí. Makrookolí zahrnuje vlivy, které vznikají mimo subjekt zkoumání a které tento subjekt nemůže žádným způsobem ovlivňovat. Zejména

⁴⁰ WILLIAMSON, D.; JENKINS, W.; COOKE, P.; MORETON, K. M. *Strategic Management and Business Analysis*. 1st ed. Oxford: Elsevier Butterworth - Heinemann, 2004. 288 s. ISBN 978-0-7506-4295-8.

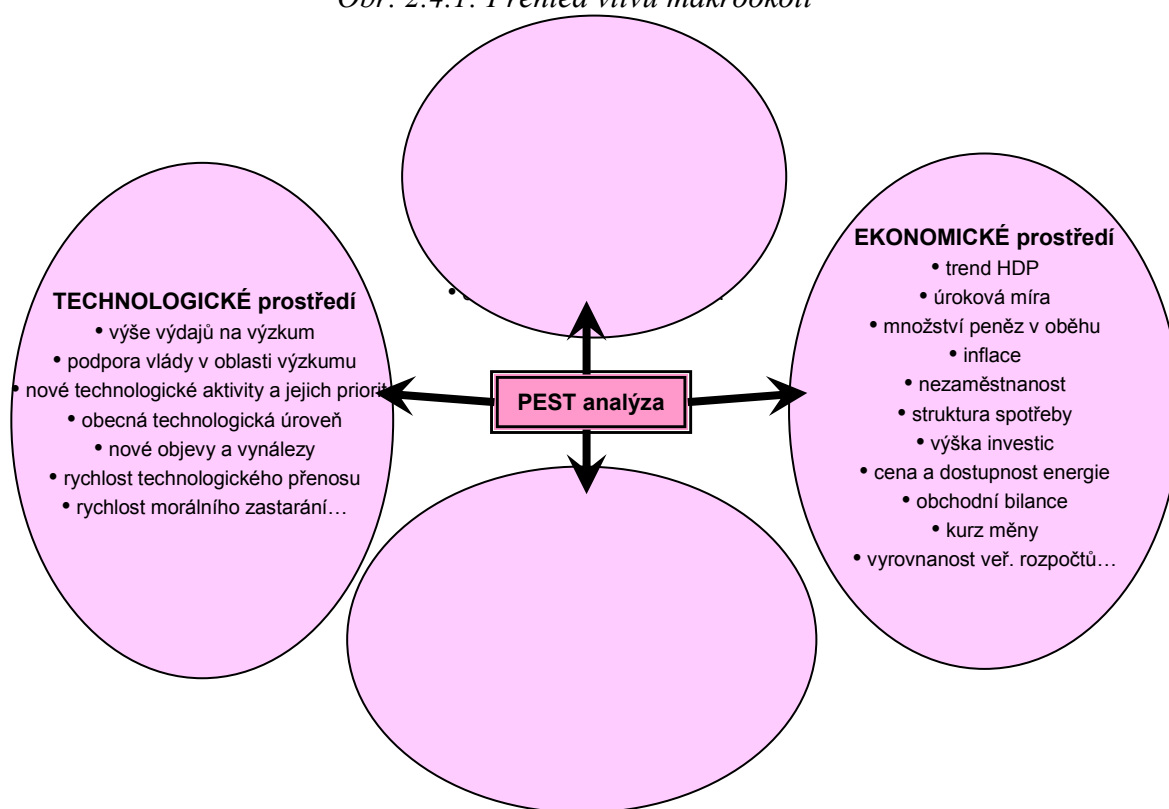
⁴¹ JANEČKOVÁ, L.; VAŠTÍKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1999. 178 s. ISBN 80-7169-750-8.

⁴² Rozdíl mezi analýzou PESTLE a PEST spočívá v tom, že PESTLE analýza vyčleňuje zvlášť ještě environmentální a legislativní prostředí.

jedná-li se o malý a střední podnik. Je však možné se na tyto vlivy připravit a ovlivnit nebo změnit tak směr svého vývoje.⁴³

Základní podoba analýzy, tzn. PEST analýza, rozděluje vlivy makrookolí do čtyř skupin, resp. prostředí. Jsou jimi vlivy politického prostředí, ekonomického prostředí, technologického prostředí a sociálního prostředí. Na tomto místě je nutno podotknout, že se význam jednotlivých faktorů může pro odlišná odvětví, podniky i situace lišit. Příklady vlivů jednotlivých prostředí jsou znázorněny na následujícím obrázku:

Obr. 2.4.1: Přehled vlivů makrookolí

Zdroj: Vlastní zpracování dle BĚLOHLÁVEK, F.; KOŠTAN, P.; ŠULEŘ, O. Management. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006. str. 196. ISBN 80-251-0396-X.

Smysl analýzy spočívá ve formulaci odpovědi na následující otázky⁴⁴:

1. Které z faktorů vnějšího prostředí mají vliv na podnik?
2. Jaké jsou možné účinky těchto faktorů na činnost podniku?
3. Které z faktorů ovlivňujících chování podniku budou v blízké budoucnosti nejdůležitější?

⁴³ SEDLÁČKOVÁ, H.; BUCHTA, K. *Strategická analýza*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 121 s. ISBN 80-7179-367-1.

⁴⁴ LEDNICKÝ, V. *Strategické řízení*. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2006. 154 s. ISBN 80-7329-131-2.

S rostoucím vlivem legislativních a ekologických faktorů makrookolí byla metoda rozšířena z původní PEST analýzy na analýzu PESTLE. Byla tak rozšířena o právě zmiňovaný legislativní segment a ekologii.

*Cílem PESTLE analýzy, stejně jako u analýzy SWOT, není seznam faktorů ovlivňujících podnik z makro pohledu, ale rozpoznat faktory, které jsou důležité právě pro každý jednotlivý podnik či situaci. Z časového hlediska je nutné vlivy neustále aktualizovat, protože mohou ztrácet či naopak nabývat na významu. Základní úkol pak spočívá v identifikování oblastí, jejichž změna by mohla mít významný dopad na podnik, a odhadovat, k jakým změnám v těchto klíčových oblastech může dojít. Ve většině případů se jedná pouze o odhad, nikoliv o určitou odpověď. Proto je při použití této metody stupeň nejistoty značně vysoký.*⁴⁵

2.4.2 Analýza diferenciačních vlastností města a obce

V analýze diferenciačních vlastností měst a obcí lze zohlednit velkou řadu faktorů. Přitom se může jednat například o komunikační síť, výzkumný potenciál, specializované služby pro podniky, vzdělanostní potenciál, pracovní sílu, kvalitu životního prostředí a formy finanční pomoci města pro kompenzaci nedostatku příznivých makroekonomických faktorů. Při analýze výše uvedených vlastností jsem volila vypracování *Anotace a Informačního pasportu o podnikatelském prostředí obce*.

Anotace a informační pasport o podnikatelském prostředí obce

Podstatou analýzy podnikatelského prostředí obce je mapování jejích silných a slabých stránek a odhalení příležitostí a hrozeb skýtajících se městu k rozvoji podnikatelského prostředí. Důležitou roli proto v této problematice sehrává podpora malého a středního podnikání, formování podnikatelského prostředí a nakonec iniciace místního obyvatelstva k podnikatelským aktivitám. *Základem je zpracování informační báze jako jednoduché metodiky diagnostikování podnikatelského prostředí. Tato informační báze slouží pro zpracování informací do podoby anotace a pasportu, které je potřeba v budoucnu neustále aktualizovat a jež slouží také jako systematická databáze o podnikatelském prostředí obce.*⁴⁶ *Anotace obsahuje základní informace o podnikatelských aktivitách ve městě. Zároveň jsou dané aktivity ohodnoceny z hlediska postojů samotné obce, tzn. zda jsou žádoucí či nežádoucí*

⁴⁵ SEDLÁČKOVÁ, H.; BUCHTA, K. *Strategická analýza*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 121 s. ISBN 80-7179-367-1.

⁴⁶ MIKOLÁŠ, Z.; LUDVÍK, L. *Podnikatel a jeho svět: průvodce podnikatelskou diagnostikou*. 1. vyd. Ostrava: Výzkumný ústav rozvoje oblastí a měst, 1993. 50 s.

pro rozvoj. Jedná se o primární představení města určené pro širokou veřejnost. Není tudíž nabízeno na komerčním účelu.

*Informační pasport o podnikatelském prostředí se poskytuje na komerční bázi, tzn. za poplatek těm, kteří o tyto informace mají zájem. Tato jednoduchá metoda spočívá v následujících krocích:*⁴⁷

1. Příprava vhodné vlastní nebo přejaté metodiky pro pasportizaci.
2. Sběr požadovaných údajů o podnikatelském prostředí.
3. Prověření věrohodnosti získaných údajů.
4. Sestavení prezentace a využívání pasportu.
5. Aktualizace pasportu.

Tento pasport se zaměřuje na konkrétnější informace o obci a ve většině případů bývá zpracován ve formě přehledných tabulek se slovními, číselnými, popř. mapovými a obrazovými informacemi.

2.4.3 Analýza faktorů přitažlivosti určitého místa

Mezi identifikátory přitažlivosti místa se řadí dostupnost místa pro zaměstnance a partnery podniku, náklady na nákup nemovitostí, okolí a prostředí místa a prestiž jeho adresy. V této části analýzy jsem využila primárního marketingového průzkumu pro zjištění názorů obyvatel města, názorů a požadavků potenciálních investorů a sekundárního marketingového výzkumu pro analýzu záměrů a problémů obce v oblasti podpory a rozvoje podnikání ve vytipované lokalitě. Marketingový výzkum a jeho metody jsou charakterizovány v následujících odstavcích.

Rozhovor, pozorování a marketingový výzkum

Některé informace, především o chování, názorech a znalostech nějaké skutečnosti u obyvatelstva či představitelů významné funkce, nelze jen tak jednoduše zjistit. Proto je mnohdy potřeba provést průzkum. *Existují přitom tři možnosti, a to pozorování, interview na plánovaných schůzkách nebo marketingový výzkum:*⁴⁸

⁴⁷ LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí: podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Jilešovice: MAJ, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2.

⁴⁸ BÁRTOVÁ, H.; BÁRTA, V.; KOUDELKA, J. *Spotřebitel: (chování spotřebitele a jeho výzkum)*. 1. vyd. Praha: Oeconomia, 2007. 254 s. ISBN 978-80-245-1275-4.

- Účelem *rozhovoru* je odhalení informací a popis skutečností, které nemusí být na první pohled patrné. Navíc tak můžeme získat subjektivní názory na zkoumaný problém. Je však potřeba si jej naplánovat a ve většině případů nestačí pouze jedna schůzka.
- *Pozorování* lze považovat za metodu, která ve své podstatě doprovází téměř všechny techniky využívané pro výzkumné a vědecké práce. Jedná se přitom o naplánované a cílevědomé sledování skutečnosti a jeho výsledkem je její popis a charakteristika.
- *Marketingový výzkum* je definován jako sběr, analýza a zobecnění informací, které posléze slouží především marketingovým aktivitám.

Marketingový výzkum je možno pokládat za nejvíce náročný z hlediska přípravy podkladů, sběru informací a následného zpracování získaných dat. Proto se jí také věnují následující odstavce podrobněji.

Marketingový výzkum a jeho členění

Výzkum je možno dále členit na primární a sekundární. Pod primárním výzkumem chápeme provedení vlastního průzkumu. Mezi jeho výhody se řadí aplikovatelnost, přesnost a pochopitelně i aktuálnost. Primární průzkum má však i svá negativa, a to především ve finanční náročnosti a delší době trvání sběru dat. Sekundární podoba výzkumu spočívá ve využití výsledků již provedených průzkumů. Jeho přínosem oproti primárnímu je nízká finanční náročnost, relativní dostupnost a rychlá využitelnost. Negativa jsou často shledávána v zastaralých informacích, které výzkum poskytuje.

Metody primárního výzkumu

Mezi metody primárního výzkumu se často řadí i výše zmiňované pozorování, ačkoliv si to spousta z nás neuvědomuje. To zpravidla probíhá bez kontaktu pozorovaného a pozorovatele a doporučuje se ji kombinovat s jinými metodami a technikami. Za další metodu primárního výzkumu lze pak považovat i samotný rozhovor (interview), protože se taktéž jedná o jeden ze způsobů vlastního provedení průzkumu prostřednictvím dotazování. Dotazování však nemusí probíhat pouze osobně, ale také písemně, telefonicky nebo elektronicky. Osobní dotazování je však stále používáno nejčastěji, protože dochází k přímé komunikaci s respondentem a ačkoliv se to může zdát zvláštní, řadíme do osobního dotazování i dotazník, který vyplňuje sám respondent bez pomoci tazatele. Písemné dotazování je využíváno nejméně ze všech možností, protože jej provází většinou nízká návratnost a navíc je podstatně časově náročné, jelikož se dotazník zasílá poštou a stejnou cestou se dostává i zpět. Pod telefonickým dotazováním vidíme obdobu osobního dotazování,

avšak bez osobního kontaktu. Nejmladším typem je pak výše zmíněné elektronické dotazování v případě kterého se zasílají dotazníky prostřednictvím internetu. Existuje taktéž několik nástrojů, které lze při dotazování použít. Jedním z prvních je záznamový arch. Dalšími jsou scénář a záznamové technické prostředky zachycující obraz a zvuk. Oba nástroje se však nejvíce využívají u pozorování. Nejdůležitějším nástrojem je však dotazník, protože ulehčuje závěrečné zpracování dat.

Metody sekundárního výzkumu

Sekundární výzkum probíhá tzv. „od stolu“. Využívají se přitom informace, které již někdo v minulosti sám shromáždil. Pocházejí tak z vnitřních zdrojů podnikatelského subjektu a předchozích výzkumů realizovaných samotnou organizací nebo organizacemi externími. Dále se dá využít některého významného informačního pramenu, např. Českého statistického úřadu, Obchodního rejstříku, Živnostenského rejstříku a jiných obdobných rejstříků. Dále také databází městských úřadů, vzdělávacích institucí, turistických středisek, profesních organizací, agentur pro regionální rozvoj, agentur cestovního ruchu a dalších informačních pramenů.⁴⁹

2.4.4 Závěrečné zpracování poznatků

Existuje několik metod, jež slouží pro syntézu zjištěných poznatků, na základě kterých lze stanovit další postupy a návrhy pro zajištění požadovaného cíle práce. Pro tuto práci jsem volila *SWOT analýzu*, která je v této části analýzy nejčastěji používána a která pomáhá shrnout zjištěné informace z předchozích analýz tak, abychom byli schopni nastínit možnosti řešení analyzované problematiky. Výsledky a závěry realizace některých kontrol a analýz jsou pro mnoho lidí těžce pochopitelné a pro některé více či méně významné. *Metodou, jak popsat klady a zápory* procedury je právě SWOT analýza⁵⁰. Ta se rozšířila v 70. a 80 letech minulého století díky své jednoduchosti.⁵¹ Vyvinuta byla *Albertem Humphreym* ve *Standford Research Institute* již v šedesátých letech minulého století. Díky ní lze definovat silné (*Strenghts*) a slabé (*Weaknesses*) stránky, příležitosti (*Opportunities*) a hrozby (*Threats*).⁵²

⁴⁹ JANEČKOVÁ, L.; VAŠTÍKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1999. 178 s. ISBN 80-7169-750-8.

⁵⁰ Analýzou je myšleno myšlenkové rozložení předmětu či situace na části. Slouží k většímu pochopení celku.

⁵¹ LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí: podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Jilešovice: MAJ, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2.

⁵² KAŠÍK, J.; a kol. *Metody a techniky diagnostikování podniku*. 1. vyd. Ostrava: MAJ, 1996. 197 s. ISBN

Metoda bývá podkladem pro dlouhodobé plánování firmy. *Její přínos je spatřován hlavně v tom, že využívá závěrů předchozích analýz tím, že identifikuje hlavní silné a slabé stránky a porovnává je s hlavními příležitostmi a hrozbami. Zároveň směřuje k syntéze jako východisku pro formulaci závěrů.*⁵³

*Postup SWOT analýzy je následující. Samotná analýza začíná identifikací a předpovědí hlavních změn v okolí sledovaného subjektu prostřednictvím mnoha provedených analýz, tj. příležitosti a hrozby. Dalším krokem je identifikace silných a slabých stránek, rovněž ze závěrů předchozích analýz. Nakonec se posoudí vzájemné vztahy obou skupin. Pánové D. Williamson, W. Jenkins, P. Cooke a K. M. Moreton v knize Strategic Management and Business Analysis SWOT analýzu popisují v souvislosti s hledáním strategické pozice podnikání. Tvrdí, že nejčastěji zahrnuje analýzy vedoucí k odpovědím na následující otázky:*⁵⁴

- Jaké jsou podnikové silné a slabé stránky?
- Jak atraktivní je trhu?
- Jaké jsou klíčové indikátory pro podnikání? A podobně.

Proces odpovídání na tyto otázky dle jejich názoru vede k diskusi o možnostech, které se společností skýtají na základě identifikovaných skutečností.

2.4.5 Shrnutí ke kapitole

Všechny výše charakterizované metody a techniky jsou použity pro řešení tématu této diplomové práce v následujících kapitolách. Metody byly voleny tak, aby co nejlépe dokázaly prozkoumat dané podnikatelské prostředí a pomohly tím k naplnění cíle práce, kterým je formulace vhodných návrhů a doporučení, které by svou aplikací v praxi vedly k posílení a rozvoji podnikatelského prostředí města Fulnek.

Analýza PESTLE je tedy využita v kapitole 3.1 Analýza současných podmínek rozvoje města Fulnek. Stejně tak se v této kapitole nachází i obecná charakteristika města a správního obvodu ORP Odry s charakteristikou dopravní infrastruktury. V kapitole 3.2 Analýza podnikatelského prostředí a stavu podnikání ve Fulneku je využito Informačního posportu obce a v kapitole 3.3 jsou obsaženy marketingové průzkumy, rozhovory a pozorování pro analýzu vlivu dopravy na podnikání ve městě.

⁵³ SEDLÁČKOVÁ, H.; BUCHTA, K. *Strategická analýza*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 121 s. ISBN 80-7179-367-1.

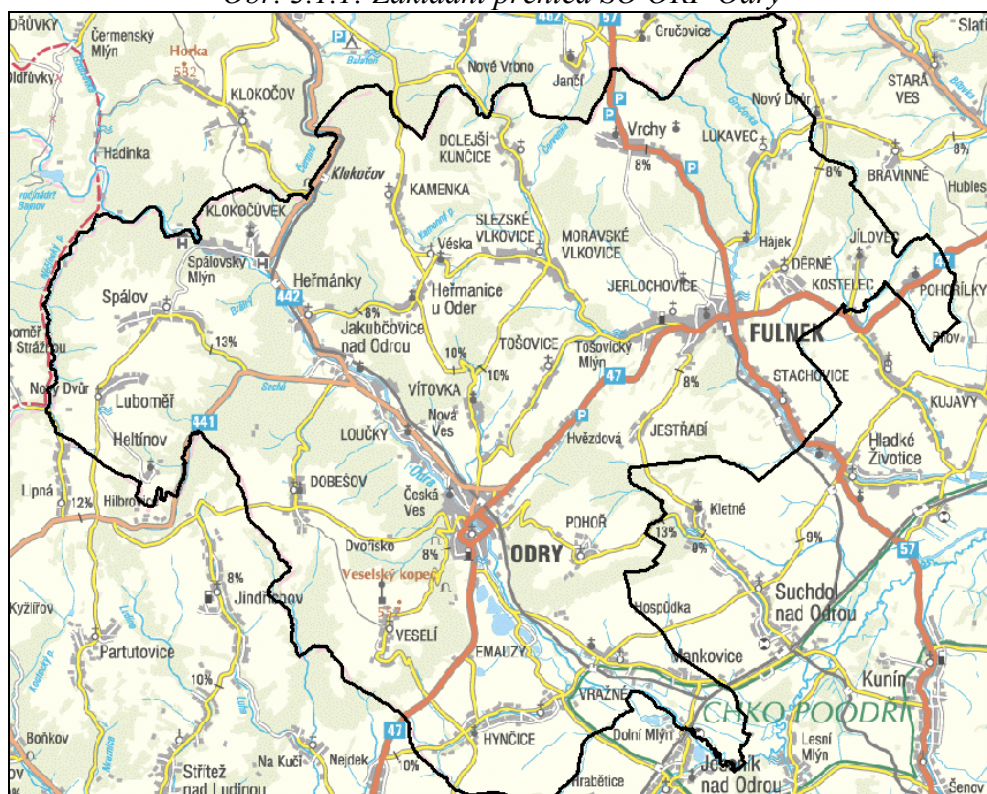
⁵⁴ WILLIAMSON, D.; JENKINS, W.; COOKE, P.; MORETON, K. M. *Strategic Management and Business Analysis*. 1st ed. Oxford: Elsevier Butterworth - Heinemann, 2004. 288 s. ISBN 978-0-7506-4295-8.

3. Analýza současných podmínek rozvoje města a podnikání

3.1 Analýza současných podmínek rozvoje města Fulnek

Město Fulnek leží na území *Správního obvodu Obce s rozšířenou působností Odry*. Obvod se rozkládá na 223,98 km² v oblasti Nízkého Jeseníku a Moravské brány. Oblastí protéká řeka Odra. Část území zasahuje do CHKO Poodří. Větší část správního obvodu však byla roku 1994 ustanovena *Přírodním parkem Oderské vrchy*. Do obvodu patří celkem 10 obcí, ve kterých žije 17,5 tisíce obyvatel, čímž je tento obvod nejmenším v Moravskoslezském kraji. Největšími obcemi regionu jsou právě Odry a Fulnek.⁵⁵ Základní přehled SO ORP Odry je vyobrazen na obrázku č. 3.1.1: *Základní přehled SO ORP Odry*.

Obr. 3.1.1: Základní přehled SO ORP Odry

Zdroj: HON, J.; a kol. EKOTOXA, s. r. o. *Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod ORP Odry*. Úplná aktualizace 2010. str. 26.

Odersko je z hlediska podnikání charakterizováno gumárenskou a plastikovou výrobou. Mezi největší zaměstnavatele oblasti patří Semperflex Optimit, s. r. o. a

⁵⁵ ČSÚ : Český statistický úřad : Czso.cz [online]. 2011 [cit. 2011-02-23]. Dostupné z WWW: <<http://czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>>.

VVM-IPSO, s. r. o.. Silniční infrastruktura byla ještě donedávna charakterizována hlavně dvěma silnicemi první třídy, I/47 Přerov – Hranice – Odry – Fulnek – Bílovec – Ostrava a I/57 Valašské Meziříčí - Nový Jičín – Fulnek – Opava. Železniční doprava leží „na bedrech“ dvou železnic místního významu, Suchdol nad Odrou – Fulnek a Suchdol nad Odrou – Budišov nad Budišovkou. Nejbližší mezinárodní letiště se nachází v Mošnově (okres Nový Jičín).⁵⁶

3.1.1 Stručná charakteristika města

Město Fulnek je druhým největším městem SO ORP Odry. Vyznačuje se velmi silným zastoupením strojírenské výroby a kovovýroby. Přírodní zajímavostí Fulneku jsou jistě Jerlochovické stěny. Jedná se o unikátní pískovcové těleso usazené zde před 15 mil. lety. Historické jádro Fulneku je Městskou památkovou zónou, ve které se nachází i Památník J. A. Komenského, který byl prohlášen za národní kulturní památku. Celá obec leží na území Přírodního parku Oderské vrchy.

Severomoravské město Fulnek se rozkládá po obou stranách *historické zemské hranice Moravy a Slezska* na 6846 hektarech katastrální plochy. Rovněž leží na křížení silnic I/57 a I/47 v přibližné nadmořské výšce 328 m n. m. a ve vzdálenosti 19 km od okresního města Nový Jičín. Dosažitelné je proto nejen po zmiňovaném silničním spojení, ale také prostřednictvím železniční tratě č. 277. Nejbližší letiště Mošnov leží přibližně 23 km jižně od krajského města Ostrava. Toto malé městečko se svými cca 5950 obyvateli je rozděleno na 11 katastrálních území a má 10 částí, a to *Děrné, Dolejší Kunčice, Jerlochovice, Jestřábí, Jílovec, Kostelec, Lukavec, Pohořilky, Stachovice a Vlkovice*. Konkrétnější popis území města obsahují následující odstavce.

Historie města

Město je samo o sobě již dlouhou dobu považováno za historické. Proslaveno je hlavně díky *J. A. Komenskému, učiteli národů, největšímu spisovateli pobělohorské migrace a zároveň posledním biskupem Jednoty bratrské*. Ten zde v letech 1618 až 1621 žil a učil. První písemná zpráva o Fulneku však pochází již z roku 1293. Město bylo vybudováno na jedné z větví Jantarové stezky, historické obchodní trasy spojující sever Evropy s jihem, po které se přepravovalo prastaré nejdůležitější zboží v podobě jantaru. O významné roli města v obchodu můžeme usuzovat i díky tomu, že vzniklo pod hradem střežícím obchodní cesty

⁵⁶ *Odry.cz* [online]. 2011 [cit. 2010-02-23]. Dostupné z WWW: <<http://odry.cz/index.asp>>.

vedoucí Moravskou bránou. Za jeho zakladatele jsou považováni páni z Lichtenburka. Významnými rodáky města jsou *Dr. Franz Konwitschny jr.* (*1901, †1962), špičkový světový dirigent své doby, *Ferenz Hopp* (*1833, †1919), obchodník, cestovatel a fotograf, po kterém byla ve Fulneku pojmenována jedna z hlavních ulic vedoucí od náměstí do Jerlochovic, tj. dnešní Fučíkova, dříve ulice Fr. Hoppa (Hoppova).

Struktura obyvatelstva

Ve Fulneku je celkem 5948 obyvatel (k 1. 1. 2010), z toho 2937 mužů a 3011 žen. Největší část z nich, tj. 4183 obyvatel, tvoří lidé v produktivním věku 15 až 64 let. Obyvatel do věku 14 let, tj. dětí a mládeže, je celkem 914 a lidí v „postproduktivním“ věku (65 a více let) je nejméně, tj. 851 obyvatel. Hustota obyvatel je 87 obyvatel / km². Průměrný věk ve městě je 39,7 let. Míra nezaměstnanosti k 31. 12. 2010 se pohybovala na úrovni 17,8 %. Struktura obyvatelstva podle vzdělání je získána ze *Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001*. Podle něj z tehdejšího celkového počtu obyvatel 6053 bylo 5006 obyvatel v produktivním a „postproduktivním“ věku. Z toho:⁵⁷

- 27 bez vzdělání,
- 1516 se základním vzděláním včetně neukončeného,
- 2146 s vyučením a středním odborným bez maturity,
- 921 s úplným středním vzděláním s maturitou,
- 114 s vyšším odborným a nástavbovým vzděláním,
- 224 s vysokoškolským a
- u 58 obyvatel nebylo vzdělání zjištěno.

Další sčítání proběhne v průběhu roku 2011, údaje proto ještě nejsou aktualizovány. Přesto lze předpokládat, že největší zastoupení bude mít v současnosti vyučené obyvatelstvo a obyvatelstvo se středním odborným vzděláním bez maturity. V pasportu je již využito aktuálních údajů zjištěných z Úřadu práce v Novém Jičíně.

Podnikání ve městě

Malé a střední podnikání má v této oblasti největší zastoupení. Celkem je ve Fulneku a jeho přidružených částech 1144 podnikatelských subjektů (k 31. 12. 2010). Podle převažující činnosti je nejvíce zastoupeno podnikání v oblasti obchodu, prodeje a oprav motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství, tj. 342 podnikatelských subjektů. Kolem 226 firem

⁵⁷ ČSÚ : Český statistický úřad : Czso.cz [online]. 2011 [cit. 2011-02-23]. Dostupné z WWW: <<http://czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>>.

je zaměřeno na průmysl a 142 subjektů na ostatní obchodní služby. Naopak nejméně podnikatelských subjektů podniká v dopravě a spojích. Dle právní formy je nejvíce zastoupeno podnikání na živnostenský list, tj. 885 fyzických osob. Druhou nejvíce zastoupenou právní formou jsou obchodní společnosti (88 o. s.) a nakonec 27 subjektů provozuje tzv. svobodná povolání, tj. FO podnikající dle jiných zákonů než živnostenského a o samostatně hospodařících rolnících. Zemědělských podnikatelů je v této oblasti celkem 26. Nejméně je naopak družstevních organizací, tj. pouze 3 organizace na celou oblast.

Nejvýznamnějšími podniky ve městě v oblasti průmyslové výroby jsou v současné době VVM-IPSO Fulnek, s. r. o. a VVM Plus, s. r. o.. První ze jmenovaných průmyslových podniků je orientován především na zpracování plechů, dále pak koobráběčské a zámečnické práce a úpravu povrchu práškováním včetně výroby průmyslových prádelen a chemických čistíren. VVM Plus, s. r. o. se zabývá dělením, ohýbáním a svařováním plechových tabulí. Oba se rovněž řadí mezi nejvýznamnější zaměstnavatele ve Fulneku a okolí. Z dalších odvětví je zastoupen průmysl textilní (Retex, a. s.), potravinářství (Kaumy, s. r. o.), zahrádkářství (Bartek) a stavební odvětví (pobočka Stavebnin Velman, fa Jan Marek). Zaměstnanost ve městě však velkou mírou ovlivňují i podniky mimo území města, např. Massag Bílovec, a. s., který má ve Fulneku rovněž jednu z provozoven.

Přestože je město Fulnek spíše městem historických, v hojné míře je zde zastoupen právě průmysl. *Dominantní postavení zaujímá kovovýroba, kovoobrábění a zámečnictví.* Dalšími tradičními řemesly provozovanými v dané oblasti jsou klempířství, stolařství, tesařství a truhlářství. Subjektů bez zaměstnanců je ve městě dohromady 338. Z velkých podniků (s více než 249 zaměstnanci) se zde nachází pouze 1. Zbývající podniky jsou zastoupeny v následujícím členění:⁵⁸

- mikropodniky (1 až 9 zaměstnanců): 102
- malé podniky (10 až 49 zaměstnanců): 24
- střední podniky (50 až 249 zaměstnanců): 5

V následující kapitole se nachází stručný popis současné dopravní infrastruktury obce Fulnek. Rovněž je charakterizována dálnice D1 jako jeden z nejdůležitějších faktorů pro rozvoj podnikání ve městě. Specifikován je i její význam.

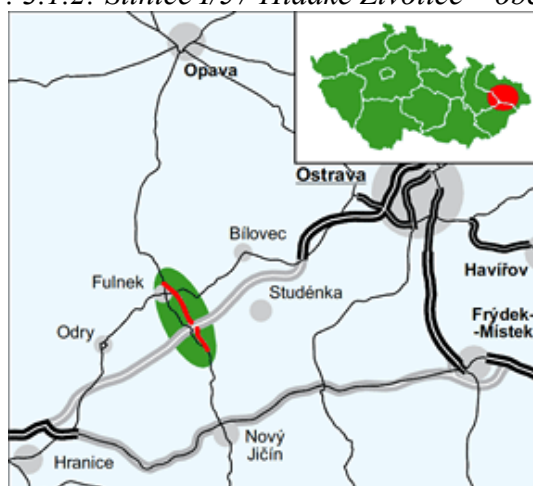
⁵⁸ *Risy.cz : Regionální informační servis : Fulnek* [online]. 2011 [cit. 2011-03-13]. Dostupné z WWW: <<http://cygni.risy.cz/index.php?pid=231&kraj=-1&zuj=599352>>.

3.1.2 Charakteristika současné dopravní infrastruktury města

Dopravní infrastruktura ve městě byla po dlouhou dobu charakterizována jako nedostačující. Křižovatka silnic první třídy I/47 a I/57 byla nejvytíženějším sčítacím úsekem co se týče množství automobilové dopravy v mikroregionu. V minulém čase hovořím především proto, že dostavbou dálnice D1 s projektovým názvem D47 a souvisejícím přivaděčem I/57 byla tranzitní doprava z intravilánu obce odvedena. Doprava ve městě se tímto krokem výrazně odlehčila. Projekt D47 vznikl však hlavně za účelem napojení ostravsko-karvinské aglomerace na českou dálniční síť. Hlavní význam této dálnice proto spočívá v propojení třech největších měst České republiky a to Prahy, Brna a Ostravy. *Její význam pro ostatní menší města a hlavně jejich občany však spatřuji ve vzniku potenciálu pro vstup nových významných investorů do oblastí v okolí dálnice, čímž se výrazně může oživit ekonomický rozvoj a snížit míra nezaměstnanosti, která trápí především okres Nový Jičín.* Mimo to však došlo taktéž k podstatnému zkrácení vzdáleností při cestách do okolních měst a k úspoře času a prostředků s cestováním souvisejících.

V současnosti je dopravní situace ve Fulneku, jako hlavnímu objektu rozvoje podnikání v této práci, velkou měrou závislá především na této dálnici D1. Samotným městem tak prochází hlavní silnice I/47. Zmiňovaná I/57 pokračuje obchvatem obce Vrchy a po otevření dálnice se stala hlavním přivaděčem města Opavy, viz. *následující obrázek č. 3.1.2.*

Obr. 3.1.2: Silnice I/57 Hladké Životice – obchvat

Zdroj: Dopravoprojekt.cz : Dopravoprojekt Brno [online]. 2011 [cit. 2011-03-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.dopravoprojekt.cz/cz/>>.

V katastru obce Hladké Životice se nachází mimoúrovňová křižovatka dálnice D1 se zmiňovanou silnicí I/57. Od tohoto úseku směrem na Ostravu prochází dálnice přes zemědělskou půdu a v obci Kujavy pak částečně řidkou zástavbou. Přestože stavba byla

realizována na základě územně plánovacích dokumentů, vzniká zde zcela nový potenciál pro využití území v okolí dálnice i přeložky I/57. Existuje zde předpoklad, že bude docházet k dalšímu vývoji v tomto území a tím i následným změnám ve využívání území. Velký potenciál pro rozvoj podnikání existuje právě v oblasti mimoúrovňové křižovatky v katastru Hladkých Životic. Z důvodu blízkosti dálnice D1 zde vznikl prostor pro rozvoj průmyslu a území je tak vhodné pro vstup velkých investorů. Dálnice navíc horizontálně rozděljuje potenciální pozemky pro průmysl od obydlených částí obce, čímž by nemusela být žádným způsobem snížena životní úroveň pro obyvatele v blízkosti mimoúrovňové křižovatky. Na Obr. č. 3.1.3 je tento potenciál označen číslem 1.

Obr. 3.1.3: Potenciály pro rozvoj podnikání

Zdroj: Vlastní zpracování dle <<http://www.mapy.cz/>>.

V katastru obce Děrné, která patří pod město Fulnek, se však nachází další potenciál pro rozvoj podnikání, o kterém se však již tak často nemluví a nemusí být proto na první pohled patrný. Mimoúrovňová křižovatka přivaděče I/57 a silnice I/47 tak nabízí obci Fulnek další možnosti rozvoje území tak, aby bylo možno rozprout ekonomický rozvoj města. *Situace na stejném obrázku (č. 3.1.3) označena číslem 2.*

Vyhodnocení vhodnosti lokality pro malé a střední podnikání

Domnívám se, že zde již není vhodné rozvíjet plány velkých podnikatelských subjektů stejně jako je tomu v případě křižovatky u Hladkých Životic. Příležitost by zde měly najít především malí a střední podnikatelé. Kde konkrétněji rozvíjet podnikání ve městě je jasné. Podporou pro toto tvrzení může být i ***Příloha č. 1: Mapa města Fulnek***. Rozvoj průmyslu by byl v této oblasti pravděpodobně velký omyl (průmyslové zóny znázorněny červenou barvou), jelikož průmyslových oblastí je v této oblasti dostatek. V centru města se navíc nachází

Městská památková zóna, která znamená pro podnikatele velká omezení hlavně při žádostech o stavební povolení například na rekonstrukce. V mapě je taktéž znázorněna záplavová oblast (modrá barva), která představuje velké omezení a riziko. Na povodí Husího potoka prozatím nebyly vybudovány, přestože se o tom neustále mluví, žádná protipovodňová opatření. Dálnice je tak velkou příležitostí. *Největší pozornost by město mělo věnovat prostředí u přeložky silnice I/57 směrem ke krajskému městu Ostrava. Tuto oblast považuji z hlediska rozvoje malého a středního podnikání za stěžejní a je v mapě znázorněno zelenou barvou.* A jaké podnikání by zde bylo vhodné rozvíjet? Tím se důkladněji zabývá analytická část této diplomové práce již od následující kapitoly.

3.1.3 PESTLE analýza mikroregionu

Pro dobré pochopení řešeného problému je nutno analyzovat i prostředí, ve kterém se potenciální subjekty budou pohybovat a kde budou v konkurenčních bojích zápasit o své zákazníky a jejich přízeň. Zda zde je či není nějaká kupní síla a jaké legislativní faktory mohou na podnikání v této oblasti působit, na to dokáže odpovědět právě analýza makroprostředí. Jednou z nich je právě analýza PESTLE. V této práci jsem se zaměřila na celý správní obvod Obce s rozšířenou působností Odry.

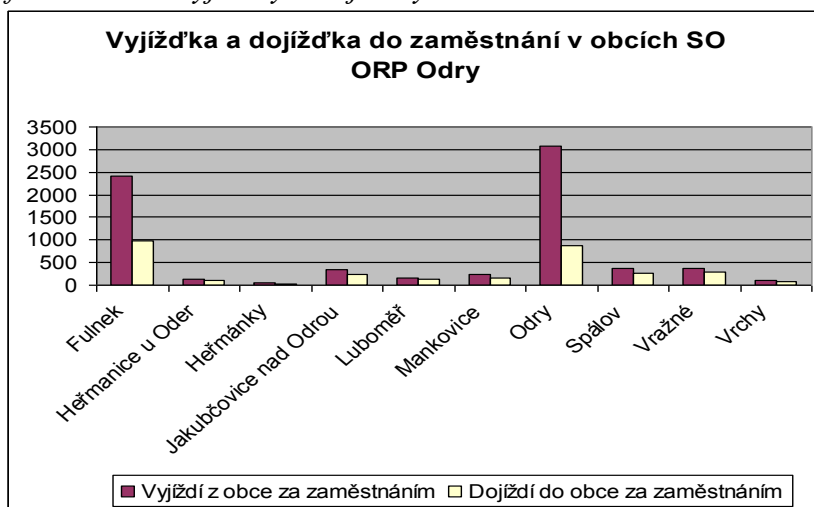
PESTLE analýza z převážné části vychází z *Územně analytických podkladů pro správní obvod ORP Odry*. Hlavním pramenem pro analýzu je *Rozbor udržitelného rozvoje území*, který si město nechalo vypracovat v r. 2008 společností EKOTOXA, s. r. o. v součinnosti s VŠB-TU Ostrava. Podklady byly aktualizovány v r. 2010. Projekt byl spolufinancován z prostředků EU a Evropského fondu pro regionální rozvoj. Dalším důležitým pramenem jsou *internetové stránky Českého statistického úřadu, města Odry a města Fulnek*. Některé údaje jsou převzaty ze *Sčítání lidu, domů a bytů, z roku 2001*.

3.1.3.1 Ekonomické prostředí

Jedněmi z prvních faktorů, ovlivňujících podnikatelské prostředí a případné rozhodování vstupu do dané lokality, jsou právě ekonomické faktory. V této oblasti pravděpodobně každého donutí k zamyšlení nezaměstnanost. V rámci obvodu je nejvyšší nezaměstnanost bezesporu v Heřmánkách u Oder, nejnižší pak v Jakubčovicích nad Odrou a Jaroměři. Průměr byl však v obvodu k 1. lednu 2011 na 17,5 %. Území SO ORP Odry je charakterizováno *nedostatkem pracovních příležitostí*, což způsobuje výraznou míru vyjížděk

do zaměstnání. Míru vyjížd'ky a dojížd'ky do zaměstnání obcí obvodu Odry znázorňuje následující *Graf č. 3.1.1.*

Graf 3.1.1: Míra vyjížd'ky a dojížd'ky do zaměstnání obcí SO ORP Odry

Zdroj: ČSÚ : Český statistický úřad : Czso.cz [online]. 2011 [cit. 2011-02-23]. Dostupné z WWW: <<http://czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>>.

Z grafu je patrné, že největší míra vyjížd'ky a dojížd'ky do zaměstnání v obcích SO ORP Odry je logicky ve dvou největších městech mikroregionu, ve Fulneku a v Odrách. Porovnáme-li obě města, zjistíme, že míra vyjížd'ky je vyšší v Odrách, zatímco míra dojížd'ky je naopak vyšší ve Fulneku. Od dob posledně provedeného sčítání se však změnil nejen počet obyvatel, ale jistě i výše uvedené informace. Především v městě Fulnek se změnil počet dojíždějících zaměstnanců, protože byla do Fulneku přestěhována jedna z větví společnosti Massag, s. r. o., Massag Stamping, a. s., která své aktivity soustřeďuje především do automobilového průmyslu. Tato větev byla 1. září 2008 oddělena od původní firmy se sídlem v Bílovci.

Vysoká míra vyjížd'ky z města Odry je rovněž způsobena odchodem významného zaměstnavatele společnosti GDX Automotive, s. r. o., která svou výrobu přesunula do průmyslové zóny v Ostravě-Hrabové. Tam však v minulém roce svůj provoz ukončila z důvodu dlouhodobých finančních problémů.

Za další ukazatel ekonomického prostředí je považována průměrná mzda. Zajímá nás především ta v podnikatelském prostředí, proto následující tabulka *Tab. 3.1.1: Hodinový výdělek podle hlavních tříd zaměstnání v MSK* zobrazuje hodinový výdělek podle hlavních tříd zaměstnání v podnikatelské sféře.

Tab. 3.1.1: Hodinový výdělek podle hlavních tříd zaměstnání v MSK

Hlavní třída zaměstnání	Struktura zaměstnanců %	Medián Kč / hod.	Diferenciace		Průměr Kč / hod.
			1. decil Kč / hod.	9. decil Kč / hod.	
1. Zákonnodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	5,9	195,02	92,12	463,59	267,96
2. Vědečtí a odborní duševní pracovníci	7,0	185,09	113,97	311,56	207,71
3. Techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	18,0	144,46	96,28	237,33	160,26
4. Nižší administrativní pracovníci	6,6	103,35	68,84	154,09	110,33
5. Provozní pracovníci ve službách a obchodu	7,7	71,50	56,48	139,85	84,17
6. Dělníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	0,5	95,87	63,17	134,53	99,28
7. Řemeslníci, výrobci a zpracovatelé	25,6	123,13	73,55	197,82	130,80
8. Obsluha strojů a zařízení	21,4	119,57	73,00	179,72	124,44
9. Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	7,4	76,32	48,48	119,36	81,22
Celkem	100	121,92	65,94	217,44	139,50

Zdroj: Vlastní zpracování dle Mpsv.cz : Ministerstvo práce a sociálních věcí. [online]. 2011 [cit. 2011-02-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpsv.cz/cs/>>.

Průměrná mzda se v MSK pohybovala v posledním čtvrtletí roku 2010 na úrovni 139,50 Kč za hodinu. Údaj však zahrnuje extrém, proto má lepší vypovídací schopnost medián (nejčastější hodnota) hodinového výdělku, tj. 121,92 Kč na hodinu. Nedostatek pracovních příležitostí se však nemusí projevit pouze v míře vyjížděky a dojížděky do zaměstnání, ale zákonitě i na kupní síle. Díky nezaměstnanosti se tak tento mikroregion řadí mezi ty s *velmi nízkou kupní silou*, což může potenciální investory pro rozvoj podnikání v této oblasti odradit.

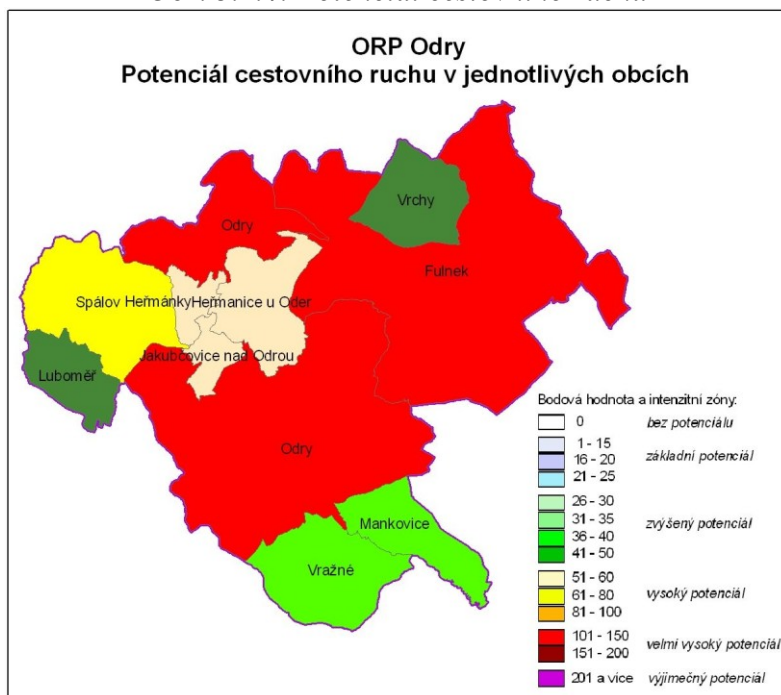
3.1.3.2 Socio-kulturní prostředí

Obce Fulnek a Odry však patří mezi nejlidnatější obce mikroregionu, zde tedy kupní síla nemusí být až tak slabá. Tyto obce rovněž vykazují nejstabilnější počet obyvatel. Věková struktura správního obvodu je tvořena ze 71 % obyvateli ve věku 15 až 64 let. Ze 16 % jsou zastoupeni obyvatelé pod věkovou hranicí 14 let včetně. Nejmenší část tvoří obyvatelé ve věku 65 a více let, tj. zbývajících 13 % z celkového počtu obyvatel.

O úrovni a atraktivitě bydlení v obcích vypovídá stáří bytového fondu. Průměrné stáří domů se v oblasti pohybuje okolo 45,7 let. Podstatnou devizou v rozvoji podnikání však na

druhou stranou může být právě příroda, která je, mimo jiné, bohatá nejen na přírodní zajímavosti, ale také kulturní památky. Největší potenciál pro rekreaci a cestovní ruch byl vysledován ve městech Odry a Fulnek. *Potenciál cestovního ruchu* je znázorněn na Obr. 3.1.4.

Obr. 3.1.4: *Potenciál cestovního ruchu*

Zdroj: HON, J.; a kol. EKOTOXA, s. r. o. *Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod ORP Odry*. Úplná aktualizace 2010. str. 102.

SO ORP Odry je součástí turistického regionu Severní Morava a Slezsko a turistické oblasti Poodří. Právě počet kulturních a historických památek a nespočet přírodních a technických zajímavostí se významnou měrou podílí na růstu potenciálu pro rekreaci a rozvoj města.

3.1.3.3 Politické prostředí

Výrazným indikátorem politického prostředí SO je daňová výtěžnost. Největšími příjmy obcí jsou DPH, daň z příjmu PO a FO a daň z nemovitosti. Největší podíl zákonitě patří DPH, na kterém se vybralo 15 262,76 tis. Kč. DPH je následováno daní z příjmů FO. Daňová výtěžnost na obyvatele v obvodu dosahovala 7,34 tis. Kč. Odry tak patří mezi SO s nejnižší daňovou výtěžností v MSK. Určitou vypovídací schopnost o politickém prostředí mají rovněž výsledky voleb. V tomto regionu v převážné míře, a právě možná i kvůli nízké kupní síle, vítězí Česká strana sociálně demokratická (ČSSD) spolu s KSČM (Komunistická strana Čech a Moravy). Jedním z důvodů, proč tomu tak může být, je ten, se jedná o region

s malým počtem podnikatelů (pouze 31 %) i velmi omezenými možnostmi práce (29 nezaměstnaných na 1 pracovní místo). Politické prostředí je však v převážné míře ovlivňováno zásahy a legislativou tvořenou státními orgány a představiteli vlády. Například delší dobu avizované změny ve výši DPH (zavedení jednotné sazby daně z přidané hodnoty a její zvýšení nejdříve na 17 % a následně až na 20%) jistě nejsou příznivým faktorem pro rozvoj podnikání. V zemi však vládne poměrně klidná politická situace, která vede ke stabilitě a tím ke snižování obav investorů a obchodníků. Na druhou stranu je však politika ČR charakterizována velkými byrokratickými omezeními a překážkami, přestože se tento problém snaží řešit již několik volených vlád za sebou.

3.1.3.4 Technologické prostředí

Oblast je standardně vybavena rozvody elektrické energie. Je zde také dostatečná kapacita zdrojů pitné vody, bezdrátový internet a dostatečná síť mobilních operátorů. Slabou stránkou je hlavně chybějící infrastruktura v plochách vhodných pro bytovou výstavbu a nevyhovující infrastruktura pro vybudování kanalizace. Navíc chybí finanční prostředky pro dostavění chybějící technické infrastruktury s čímž souvisí také vysoké náklady na vybavenost technickou infrastrukturou kvůli nízké hustotě zalidnění. Avšak větší obce jako právě Fulnek a Odry jsou technickou infrastrukturou vybaveny dostatečně, tedy až na zmiňované lokality vhodné pro bytovou výstavbu. *Důležitou změnou v technologickém prostředí SO ORP Odry je jistě otevření dálnice D1, která může významným způsobem ovlivnit rozvoj podnikání v regionu. Vyskytuje se tak zde velmi vysoký potenciál, kterého by obce a města ve správním obvodu mohly využít pro svůj rozvoj.*

3.1.3.5 Legislativní prostředí

Dne 1. května 2004 vstoupila ČR do EU. Tímto dnem se tak musíme řídit i legislativou této evropské instituce. Legislativa měst a obcí je rovněž ovlivňována legislativou EU. Došlo také k několika legislativním změnám dotýkajících se především podnikatelů. V druhé polovině roku 2008 zasáhlo ČR, podobně jako téměř celý svět, hospodářská krize. S touto událostí přijala vláda ČR rovněž několik opatření a legislativních změn. V roce 2010 proběhly také komunální volby do zastupitelstev měst a obcí. Navzdory výsledkům voleb a protichůdným názorům kandidátů v některých otázkách se do politické situace v SO ORP Odry považovat za stabilní. Žádné další legislativní opatření v souvislosti se sledovaným prostředím nebyly identifikovány.

3.1.3.6 Environmentální prostředí

V poslední době se na environmentální prostředí klade největší důraz. Zachování přírodního rázu krajiny tak většinou bývá na první příčce v žebříčku hodnot konkrétních území. Může se však stát i podstatným omezením pro podnikatele a potažmo i obcí v dosažení cíle rozvoje území a podnikání. V našem konkrétním příkladě se nachází několik chráněných krajinných území. Patří mezi ně Přírodní park Oderské vrchy, který se nachází na území všech obcí SO. Z části zde zasahuje i CHKO Poodří. S povodím ve zmíněné lokalitě je spojována spousta problémů. Např. nedostatečné čištění odpadních vod a nedostatečné zabezpečení protipovodňové ochrany města. Výrazné záplavové riziko přitom představuje Husí potok protékající Fulnekem a řeka Odra. Lom v Jakubčovicích díky povrchové těžbě představuje velkou zátěž na kvalitu ovzduší zejména kvůli prašnosti. Na území obcí Fulnek, Odry a Jakubčovice se rovněž nachází několik sesuvných a poddolovaných území, které mohou představovat omezení pro rozvoj obcí. Nejvýznamnějším znečišťovatelem je právě tento kamenolom, dále pak SEMPERFLEX, s. r. o. v Odrách a ERLÉN, s. r. o. Třinec, provoz žárové zinkovny ve Fulneku.

3.1.3.7 Shrnutí

Z PESTLE analýzy SO ORP Odry vyplývá, že je Odersko všeobecně ve většině aspektů velmi slabým regionem, především ekonomicky slabým regionem. Rozvoj podnikání neovlivňuje jen interní prostředí podniků, ale také externí vlivy prostředí. Makroekonomické vlivy působí na všechny podniky bez rozdílu a podniky nejsou schopny je nějakou výraznou měrou ovlivňovat nebo měnit. Rozvoj podnikání však výraznou měrou brzdí legislativní a byrokratické překážky. Ekonomické prostředí je výraznou měrou ovlivněno především vysokou nezaměstnaností, která se pak následně projevuje v nízké kupní síle obyvatelstva. Velkou devizou oblasti je však zachovalý přírodní ráz krajiny, který může být pro rozvoj podnikání v dané oblasti podstatným faktorem, především pro rozvoj cestovního ruchu a dalších rekreačních aktivit.

Podniky musí neustále sledovat a dodržovat velké množství zákonů, vyhlášek a dalších právních předpisů. Ekonomická situace z dozrávající hospodářské krize také velkou měrou ovlivnila vývoj podnikání. V poslední době však ohromnou měrou působí na podnikání ekologické faktory životního prostředí. Nejvýznamnějším aspektem z PESTLE analýzy se stal rozvoj dopravní infrastruktury v souvislosti se zprovozněním dálnice D1.

3.2 Analýza podnikatelského prostředí a stavu podnikání ve Fulneku

3.2.1 Informační pasport obce

V analýze podnikatelského prostředí a stavu podnikání ve Fulneku je potřeba uplatnit i diagnostický pohled na podnikatelské prostředí obce. V tomto případě se může jednat o analýzu diferenciačních vlastností obce či města, pro kterou lze volit vypracování *Anotace a informačního pasportu obce*. Podstatou těchto dokumentů je mapování jejich silných a slabých stránek a odhalení příležitostí a hrozeb skýtající se obci, resp. městu, k rozvoji podnikatelského prostředí. Dokumenty pak mohou sloužit k prezentaci města podnikatelské veřejnosti, na základě čehož se mohou lákat potenciální podnikatelské subjekty do podnikatelského prostředí obce. *Základními zdroji této analytické fáze byly internetové stránky města Fulnek. Všechny informace však na internetu najít nelze, proto jsem se většinu informací snažila získat průzkumem a pozorováním v terénu.*

3.2.1.1 Diagnostická analýza rozvoje oborů a činností

Základem pro vypracování těchto dokumentů je zpracování *Informační báze*, která pak slouží jako primární zdroj uvedené anotace a informačního pasportu. Jedná se v podstatě o „Diagnostickou analýzu rozvoje oborů a činností“. Analýza byla vypracována pro město Fulnek v součinnosti se starostkou obce a vedoucí odboru územního rozvoje. Kvůli rozsáhlosti jej přikládám do **Přílohy č. 2: Diagnostická analýza rozvoje oborů a činností**. Vypracována byla podle vzoru v publikaci organizace VÚROM, Podnikatel a jeho svět. Byly však provedeny *drobné změny, a to v oddíle IV. v části č. 55*, ve které byla změněna struktura nezaměstnaných podle profese: využito je klasifikace CZ-ISCO, tzn. oficiální klasifikace ČSÚ.⁵⁹

Vypracovaný dokument může město Fulnek použít hlavně pro krátkou prezentaci svých záměrů, čímž může usnadnit podnikatelským subjektům, zajímajících se o založení podnikání v této oblasti, výběr a rozhodování. Hlavním výstupem diagnostické analýzy rozvoje oborů a činností bylo stanovení rozvojových a útlumových podnikatelských aktivit. Žádoucími podnikatelskými aktivitami v obci jsou: Obchod, Cestovní ruch, hotely, stravování a Kultura, zábavní podniky a zařízení. Nežádoucí aktivity byly identifikovány, kvůli

⁵⁹ MIKOLÁŠ, Z.; LUDVÍK, L. Podnikatel a jeho svět : průvodce podnikatelskou diagnostikou. 1. vyd. Ostrava: Výzkumný ústav rozvoje oblastí a měst, 1993. 50 s.

závažným dopadům na životní prostředí, v těchto oblastech činnosti: Těžební průmysl, paliva a energie, Hutní průmysl, Chemická a farmaceutická výroba. Podrobnější informace jsou uvedeny ve zmíněné příloze.

3.2.1.2 Anotace a informační pasport

Na základě diagnostické analýzy uvedené v předchozím odstavci byla vypracována ***Anotace (viz. Příloha č. 3: Anotace) a Informační pasport (viz. Příloha č. 4: Informační pasport)***. Dokumenty jsou opět díky své rozsáhlosti uvedeny až v přílohové části. Ve své podstatě obě přílohy obsahují databázi o podnikatelském prostředí, kterou je však třeba neustále aktualizovat. Anotace slouží k představení obce podnikatelským subjektům, informační pasport obsahuje již podrobnější informace o Fulneku a jeho okolí.

3.2.1.3 Shrnutí

Na základě vypracovaného pasportu a informační báze lze konstatovat, že obec může těžit z vynikající dopravní dostupnosti a blízkosti okresního a krajského města. Silnými stránkami obce je však nejen strategické postavení, ale také bohatá historie a přitažlivé přírodní prostředí. Slabá stránka spočívá ve vysoké nezaměstnanosti a nedostatku pracovních příležitostí. Vizí je vytvořit zde město silného historického významu s bohatým cestovním ruchem, které je ekonomicky silné a přitažlivé pro investory. Úzkými místy rozvoje města jsou sociální služby, technická infrastruktura a nedostatek finančních prostředků v rozpočtu města. Dalšími podstatnými faktory brzdícími rozvoj Fulneku je nedostatečná prezentace města, neschopnost nalákat potenciální investory a nedostatečná podpora podnikání. Další kapitola je věnována analýze vlivu dopravy na podnikání.

3.3 Analýza vlivu dopravy na podnikání

V analýze je potřeba vycházet také z názorů a požadavků potenciálních investorů, návštěvníků města a především z názorů vlastních obyvatel. Na lehkou váhu nesmíme brát ani záměry města v oblasti rozvoje a podpory malého a středního podnikání. Tato kapitola je proto věnována marketingovému výzkumu. Kapitola 3.3.1 je zaměřena na názory obyvatel na podnikání ve Fulneku. Následující kapitola přínosům a ztrátám pro stávající podnikatele, které se jim naskýtají díky otevření dálnice D1 a zprovoznění přeložky silnice I/57. Poslední kapitola s číslem 3.3.3 obsahuje pravděpodobně nejdůležitější část průzkumu. Ve zmíněné kapitole jsou zapracovány záměry a problémy města vycházející z Územně plánovacích dokumentů pro SO ORP Odry.

3.3.1 Názory obyvatel na podnikání v této oblasti

Šetření se zúčastnilo 50 respondentů z obyvatelstva města Fulnek. Formou bylo ústní dotazníkové šetření s předem připravenými otázkami (*viz. Příloha č. 5: Dotazníkové šetření názorů obyvatel*). Cílem tohoto primárního výzkumu bylo zjištění názorů na podnikání a zaměstnanost ve městě a údajů o kvalitě života ve městě.

Výsledky průzkumu

Většina dotazovaných, tj. 41 obyvatel konstatovalo, že ve Fulneku není dostatečná nabídka pracovních míst. Životní prostředí ve městě pak 34 dotazovaných pokládá za spíše špatné. Jen 4 dotazovaní jej považují za dobré. Na druhou stranu však nikdo nesouhlasil s názorem, že je životní prostředí ve Fulneku špatné. Obchodní síť ve Fulneku je hodnocena jako spíše uspokojivá, což platí i pro síť služeb. Spíše záporně hodnotí 20 % dotazovaných úroveň dopravy do zaměstnání či do školy. Zbývající část však hovoří o dopravě do práce či školy jako o spíše dobré či dobré. O výsledcích průzkumu na prvních 5 otázkách více napoví grafy v *Příloze č. 6: Grafické zpracování výsledků průzkumu názorů obyvatel*.

V následujících otázkách, tj. otázkách č. 6 až 9, byla odpovědím respondentů ponechána volnost volbou otevřených otázek. Na dotaz, co považují za největší problémy a nedostatky ve Fulneku většinou shodně odpovídali, že je zde málo pracovních příležitostí a musí tak často vyjíždět do zaměstnání nebo do školy do sousedních obcí a měst. Často se také objevily, zejména u starších lidí, připomínky na výši cen potravin v malých obchodech. U těch mladých zase převládal názor, že zde chybí pořádné kulturní vyžití pro mladé. Hlavními

přednostmi a výhodami města jsou podle dotazovaných pěkné památky a hezká a zachovalá příroda. Poslední 2 otázky týkající se předností a nedostatků souvisejících s otevřením dálnice D1 a navazujícího přivaděče byly pro respondenty, soudě dle reakcí, značně složité. Od tohoto se odrazily i jejich odpovědi, jelikož téměř nikdo nevěděl a nedokázal odpovědět ani na jednu z nich. Zbylí 3 se shodli na přínosu pro obyvatele na zkrácení doby cestování do okresního města Nový Jičín a krajského města Ostrava. Problém s vybudováním dálnice vidí pouze 1 z nich, a to zvýšení dopravy ve městě a zvýšení hluchnosti.

3.3.2 Přínosy a ztráty pro stávající podnikatele

Tohoto průzkumu se zúčastnili 4 místní podnikatelé. Ti odpovídali pouze na 2 otázky:

- Jaké jsou, podle Vašeho názoru, hlavní přednosti a výhody otevření dálnice D1? K čemu Vám to může, jako podnikatelům, pomoci a co Vám to může přinést?
- Co vy osobně považujete za největší problémy a nedostatky otevření dálnice D1? Jak Vám to může uškodit?

U první otázky mnou oslovení podnikatelé identifikovali následující přínosy:

- lepší dostupnost kvalifikované pracovní síly,
- rozšíření trhu pro zboží a služby,
- snížení cestovní doby,
- lepší dostupnost k dodavatelům.

U druhé otázky již podnikatelé nebyli tak výřeční. V podstatě se však shodli na tom, že pravděpodobně může dojít ke zvýšení konkurenceschopnosti díky rozšíření trhu a lepší dostupnosti okolních větších měst. Tím pro ně boj o zákazníky může být výrazně složitější a může tak dojít k podstatnému odlivu již tak nízké kupní síly.

3.3.3 Základní problémy a záměry ve Fulneku

Záměry města Fulnek by v reálném světě měly vycházet z požadavků obyvatel a podnikatelských subjektů, kteří jsou hlavními prvky prostředí obce. Mnohdy tomu však tak není. V předchozích dvou kapitolách byly analyzovány požadavky a názory obou zmiňovaných skupin. Nyní se zaměříme na skupinu třetí, jejímž představitelem je vedení města. O jeho plánech a záměrech se můžeme více dovědět z programu rozvoje města a z územního plánu. Z těchto dvou dokumentů jsem rovněž vycházela. Ty však zpracovává

speciálně vytvořený tým, který musí učinit mnoho ústupků a kompromisů než se shodnou na konečné verzi ke schválení. Všichni členové týmu jsou jistě erudovanými odborníky. Mne však více zajímal názor hlavního představitele města, tj. starostky Fulneku, a vedoucího Odboru rozvoje. Zeptala jsem se jich proto, jak si představují a co si myslí o rozvoji podnikání na mnou vytipovaných pozemcích v blízkosti přivaděče I/57. Mohu říci, že jsem byla velmi překvapena rozdílností pohledů na tuto problematiku.

Pohled města na rozvoj podnikání ve vytipované lokalitě

Nejenže dosavadní územní plán absolutně nepočítá s jakýmkoliv rozvojem v mnou vytipované lokalitě pro podnikání, ale i vedoucí Odboru územního rozvoje a životního prostředí si nemyslí, že by se město mělo rozvíjet tímto způsobem. Zdá se tedy, že je ovládána základním, a dle mého názoru rovněž mylným, předpokladem, že se město může rozšiřovat pouze navazováním na stávající zástavbu. Vybudování vhodného podnikatelského prostředí jen kousek od města je pro ně absolutně nemyslitelné. Stále tak hledí pouze na stávající průmyslové zóny, které jsou však plné a z podnikatelského hlediska velmi neatraktivní pro rozvoj malého a středního podnikání.

Naopak je mému názoru velmi nakloněná dosavadní starostka Fulneku, která také vidí v této lokalitě potenciál pro rozvoj podnikání. Dokonce zde shledává mnohem větší možnosti rozvoje než přímo v blízkosti mimoúrovňové křižovatky v katastru obce Hladké Životice. Myšlenka rozvoje malého a středního podnikání v katastru obce v návaznosti na přivaděč I/57 je proto plně nakloněna.

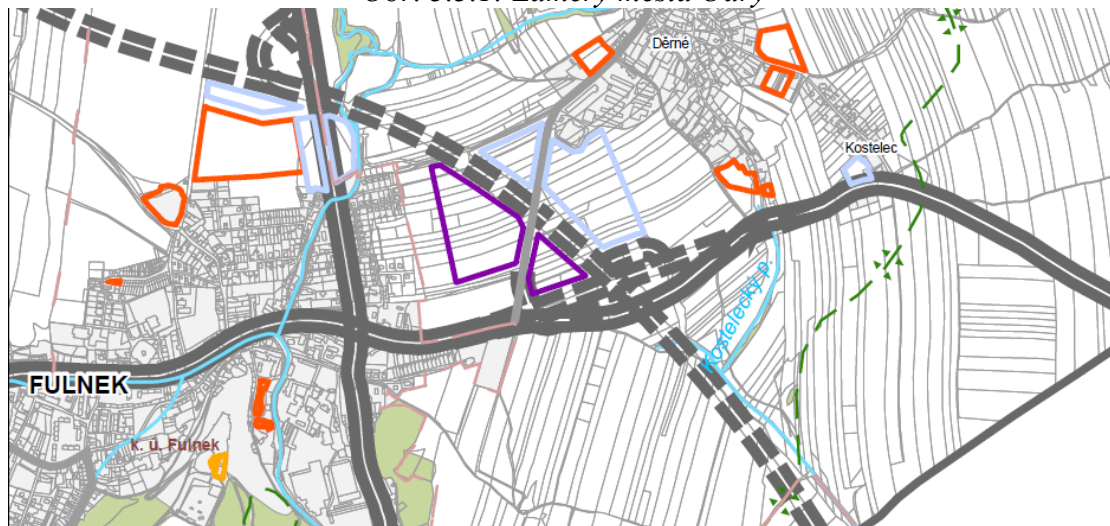
Územně analytické podklady

Názor starostky města mne přinutil přemýšlet a vyhledat informace o tom, zda alespoň město Odry, jako obec s rozšířenou působností pro správní obvod, nemá v úmyslu s pozemky kolem dálnice něco dělat. A pátrání „přineslo své ovoce“. Dostaly se mi totiž do rukou Územně analytické podklady se záměry obce, které potvrzují mé domněnky o možném potenciálu v rozvoji podnikání u přivaděče I/57, který byl vybudován společně s dálnicí D1. Velmi překvapivé bylo zjištění, že jsou pozemky v této části navrhovány jako plochy občanského vybavení a smíšené výrobní plochy (viz. *obrázek č. 3.3.1: Záměry města Odry na následující stránce*).

Přerušovaná čára představuje zmiňovaný přivaděč I/57, který spojuje Nový Jičín s Opavou. Vlevo od přivaděče směrem k městu Fulnek jsou dvě plochy zvýrazněné fialovou barvou, které by měly představovat plochy pro občanskou vybavenost, tzn. takovou

vybavenost, která by sloužila celému mstu i širšímu okolí (maloobchodní, ubytovací a stravovací zařízení, zařízení nevýrobních služeb, řemeslnické dílky, kulturní a sportovní zařízení, kancelářské a správní budovy apod..

Obr. 3.3.1: Záměry města Odry

Zdroj: Územně analytické podklady pro správní obvod ORP Odry : Výkres záměrů.

Z druhé strany přivaděče jsou rovněž vyznačeny 2 plochy, avšak světle modrou barvou, které volně přechází do zástavby obce Děrné a jejichž záměrem pro využití jsou smíšené výrobní plochy.

3.3.4 Shrnutí kapitoly 3.3

Kapitola se zabývala analýzou vlivu dopravy na podnikání, ve které jsem se zaměřila na hledání odpovědi na otázku, co si obyvatelé myslí o podnikatelském a obchodním prostředí v obci a jestli vidí nějaké přínosy nebo nedostatky z otevření dálnice D1 pro město. Obdobnou otázku jsem položila i podnikatelům a ptala jsem se, zda si myslí, že jim přivaděč I/57 něco přinese nebo naopak ubere v jejich podnikatelské činnosti. Hlavním přínosem této kapitoly však bylo potvrzení mé domněnky, že by se v lokalitě v oblasti přivaděče a mimoúrovňové křižovatky se silnicí I/47 mělo začít město rozvíjet prostřednictvím podpory malého a středního podnikání.

3.4 SWOT analýza poznatků z kapitoly 3.1 až 3.3

V této kapitole se pokusím identifikovat silné a slabé stránky města a příležitosti a hrozby pro vznik a rozvoj nových podnikatelských aktivit na území města Fulnek. Pokusím se tak o syntézu všech zjištěných poznatků z předchozích popisných a analytických částí. Největší přínos je přitom shledáván PESTLE analýze, která pomáhá utříbit si poznatky nejen o podnikatelském prostředí samotné obce, ale rovněž o širším okolí. Díky vypracování informační báze a informačního pasportu se naopak podařilo definovat stěžejní identifikátory diferenciačních vlastností Fulneku a průzkumem podnikatelského prostředí byly analyzovány faktory přitažlivosti lokality.

Na základě analýzy podnikatelského prostředí ve Fulneku, jež byla obsahem 3. kapitoly, jsem charakterizovala potenciál pro podnikání, vypracovala informační pasport a provedla průzkum podnikatelského prostředí ve Fulneku, a to se zaměřením na silné a slabé stránky města, příležitosti a ohrožení pro rozvoj MSP.

3.4.1 Stěžejní silné a slabé stránky města Fulnek

Ve Fulneku a jeho okolí jsem na základě vyhodnocení všech analýz podnikatelského prostředí zjistila tyto silné a slabé stránky obce (*viz. Tab. 3.4.1*):

Tab. 3.4.1: Silné a slabé stránky

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Strategická poloha, vynikající dopravní dostupnost a napojení na dálniční síť,• zachovalý přírodní ráz krajiny; přitažlivé přírodní prostředí, možnost využití turistických a cyklistických stezek,• bohatá historie a velký historický význam obce,• velká koncentrace kulturních, historických, přírodních a tech. památek,• dostatek ploch pro sportovní a rekreační aktivity,• nově vzniklá lokalita pro vstup nových investorů,	<ul style="list-style-type: none">• Velké zastoupení průmyslové výroby, velké množství průmyslových ploch, které kazí charakter obce,• nedostatek pracovních příležitostí; vysoká míra nezaměstnanosti; malá kupní síla,• ekonomicky slabý region, nejnižší daňová výtěžnost,• nedostatek finančních prostředků v rozpočtu obce pro financování záměrů,• nedostatečná protipovodňová opatření,• nedostatečná úroveň ubytovacích zařízení a kapacit,

Pokračování na str. 51

• dobrá vybavenost ekonomickou a sociální infrastrukturou, • blízkost okresního (19 km) a krajského města (38 km), blízkost letiště (23 km), • dostatečná úroveň komunikace města s občany, • možnost rozvoje a rozšíření území města.	• nedostatečná prezentace města, • nedostatek parkovacích míst, • špatná úroveň veřejné dopravy do zaměstnání a do škol mimo město, • nedostatečné vybavení technickou infrastrukturou v plochách vhodných pro bytovou výstavbu.

Zdroj: Vlastní zpracování

Domnívám se, že zaměření na silné stránky obce by vedlo k rozvoji malého a středního podnikání ve Fulneku a jeho okolí. K rozvoji MSP povede i snaha o minimalizaci dopadů slabých stránek města.

3.4.2 Stěžejní příležitosti a ohrožení MSP ve Fulneku

Ve Fulneku a jeho okolí jsem na základě vyhodnocení všech analýz podnikatelského prostředí zjistila tyto příležitosti a ohrožení MSP ve Fulneku (*viz. Tab. 3.4.2*):

Tab. 3.4.2: Příležitosti a ohrožení

<i>Příležitosti</i>	<i>Ohrožení</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Zkrácení vzdálenosti – úspora času a finančních prostředků při přepravě, • součást turistického regionu Severní Morava a Poodří a zároveň člen Sdružení historických sídel Čech a Moravy; velký potenciál pro rekreaci a cestovní ruch, • výborné silniční napojení a spojení s okolím, • podpora podnikání ze strany úřadu práce; finanční příspěvky a rekvalifikace, • spolupráce města s regionálními institucemi s cílem podpořit rozvoj, • lepší dostupnost kvalifikované pracovní síly díky D1, • rozšíření trhu pro zboží a služby díky D1, • vznik nových ploch pro potenciální investory a rozvoj MSP. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení DPH, doznívající ekonomická krize, velká byrokratická a legislativní omezení a překážky, • výskyt sesuvných a poddolovaných území, které mohou bránit územnímu rozvoji města a jejich nedostatečná lokalizace, • nedostatečná podpora podnikání ze strany Odboru pro územní rozvoj, • lokality nepřipraveny pro nabídku investorům; úz. plán nepočítá s rozvojem ve vytipované oblasti, • neschopnost získat zdroje z EU, • neschopnost nalákat investory do města; neexistuje dostatečná propagace města, • malá informovanost podnikatelů o podpoře MSP; nedostatečná podpora podnikání v obci.

Zdroj: Vlastní zpracování

Uvedené příležitosti by rovněž přispěly k rozvoji malého a středního podnikání ve Fulneku, ovšem pouze v případě, že by jich obec byla schopna využít. Ohrožení MSP by se mohlo podařit odstranit realizací návrhů a doporučení uvedených ve 4. kapitole této diplomové práce.

4. Shrnutí a návrhy

4.1 Zhodnocení poznatků a nástin možností rozvoje podnikání ve Fulneku

Na základě vypracovaných analýz a následné syntézy zjištěných poznatků z kapitoly číslo 3. Analýza současných podmínek rozvoje města a podnikání navrhuji v této oblasti *rozvíjet a podporovat činnosti cestovního ruchu*, a to tak, aby zde vzniklo *historické město s příjemným prostředím a vybavením pro zábavu*. Tím by se měl ve městě Fulnek postupně vytvářet turisticky silný region, který bude využívat silných stránek města v podobě zachovalého přírodního rázu krajiny, bohaté historie, velkého historického významu a koncentrace velkého množství památek. Díky zprovoznění dálnice a dobudování přivaděče I/57, který spojuje Nový Jičín s Opavou, navíc paradoxně došlo k vytvoření vynikající oblasti vhodné pro rozvoj. Před dálnicí byla oblast absolutně neatraktivní pro potenciální investory. Nyní je všude blízko, například do Ostravy se lze dostat za 30 minut. Oblast se tak vyznačuje výbornou dopravní dostupností, čímž došlo k rozšíření potenciální klientely nejen pro stávající podnikatele, ale také pro ty, kteří by měli zájem začít podnikat právě zde.

Těžit by tak obec mohla především z historie města a blízkosti napojení na dálnici D1. Této politice je ovšem potřeba přizpůsobit i infrastrukturu města, jako například technickou i sociální infrastrukturu a budovat i obchodní síť a další doplňkové služby zaměřené na kulturní aktivity, ubytovací služby a péči o životní prostředí. Rozvíjet podnikání v této oblasti doporučuji prostřednictvím malých a středních podniků. Velké podniky bych naopak doporučila umístit k mimoúrovňové křižovatce v katastrálním území města Hladké Životice. Dálnice zde totiž ideálně rozděluje obec od průmyslové části. Nejlepší možností bude, když město Fulnek využije klidného prostředí jako silné stránky a bude rozvíjet pouze MSP.

Nástin možností rozvoje podnikání ve Fulneku

Nabízí se tři možnosti, jak rozvíjet turistický ruch a podnikání v tomto, již tolikrát zmiňovaném městě:

- propracovat prezentaci města jako historického centra s velkým množstvím památek a vybavením pro zábavu,
- systematicky řešit podporu MSP a více se zajímat o rozvoj města,
- využít nově vzniklé atraktivní lokality pro rozvoj dalšího podnikání.

Poslední návrh považuji za prioritní, protože nabízí velkou možnost bojovat s nezaměstnaností v této ekonomicky slabé oblasti.

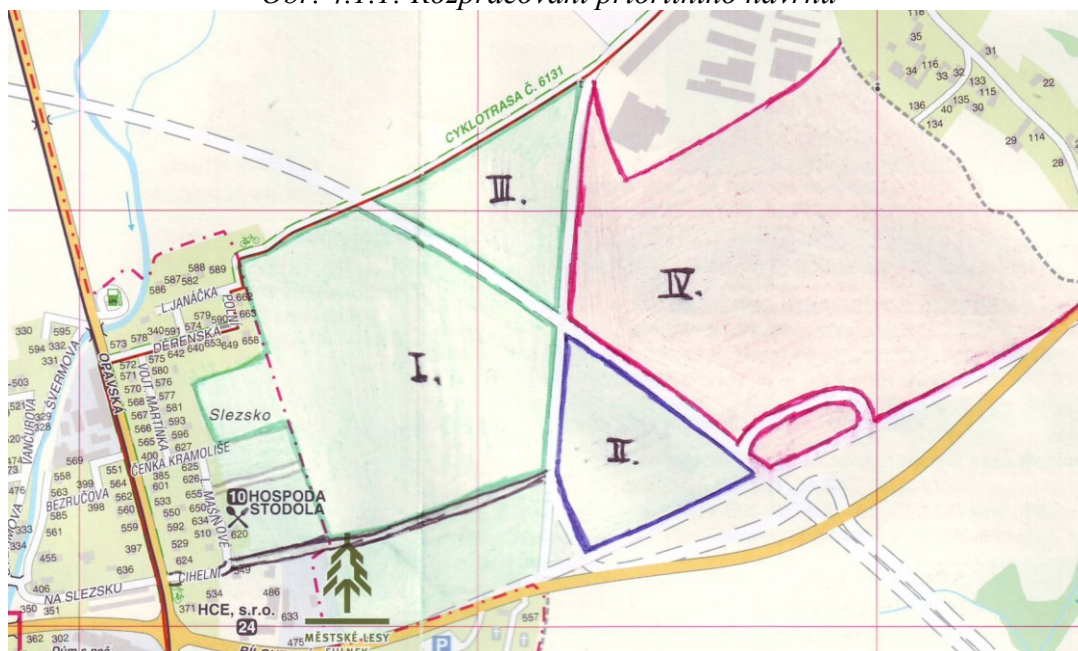
4.1.1 Rozpracování prioritního návrhu

Dle výše uvedených skutečností a výsledků analýz se zde nabízí možnost rozvíjet MSP s ohledem na:

- historii města; víme, že Fulnek je převážně historickým městem s bohatou minulostí a hlavně je známé jako přechodné sídliště Jana Ámose Komenského, který zde několik let žil a pracoval; proč se zde tedy nezaměřit na vzdělanost podle vzoru „Učitele národa“ a nevybudovat zde instituce zaměřené právě na vzdělání,
- velmi lákavým nápadem je i výstavba obdoby rekreačního a industriálního satelitního městečka s doprovodnými službami, ale s tím rozdílem, že se zde nebude bydlet, nýbrž rekreačně žít a podnikat.

Lokalitu v okolí přivaděče jsem rozdělila do tří tematických oblastí, viz. *Obr. 4.1.1: Rozpracování prioritního návrhu*. Plochy I. a III. jsou vymezeny pro zábavu a turistiku. Plocha II. pro obchodní centrum a plocha IV. jako smíšená výrobní zóna.

Obr. 4.1.1: Rozpracování prioritního návrhu

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím *Mapy města Fulnek*. Ostrava: Moravskoslezský Deník, 2005.

Při návrhu podnikání v lokalitě jsem vycházela hlavně z názorů a potřeb obyvatel na to, co jim ve městě schází. Rovněž návrh vychází z potřeby vytvořit nová pracovní místa a

rozvíjet zde turistický ruch. V potaz byla brána i územně plánovací dokumentace (viz. Obr. č. 3.3.1: *Záměry města Odry*) a současný stav podnikatelských subjektů ve městě a bezprostřední blízkosti lokality (viz. Přílohy č. 3 a 4). Při návrhu jsem se ale především snažila vžít do obyvatel Fulneku a okolí a navrhnout i to, co si myslím, že by jim tam mohlo chybět a co tam chybí osobně i mně.

Plocha č. I. a III.

Plocha I. je výborně napojena na stávající bytovou zástavbu. Dostupná je z ul. Cihelní (na Obr. 4.1.1: *Rozpracování prioritního návrhu, viz. spodní část plochy*), díky které se lze perfektně dostat do města anebo pokračovat po cyklistické stezce a turistických stezkách dále. Shora je plocha ohraničena cyklotrasou č. 6131 a jednou z turistických stezek. Plocha III. Je také shora ohraničena stejnou cyklotrasou a turistickou stezkou, navíc je blízko ještě hřiště. Z tohoto důvodu zde doporučuji podporovat instituce spojené s turistickým ruchem, zábavou a doplňkovými službami. Důvodem tohoto kroku je rovněž blízkost bytové zástavby (vlevo od plochy I.). Instituce tohoto charakteru by je proto neměly nijak omezovat. *Do lokality I. a III. navrhuji umístit:*

- penzion, hospůdku s diskotékou pro mladé,
- malý obchod s potravinami (popř. večerka), pizzerii,
- kulturní a vzdělávací středisko (s tanečním sálem a prostory pro vzdělávací instituce, např. jazykovou školu),
- půjčovnu a servis sportovních potřeb,
- letní kino, minigolf a krytý bazén.

Oblast lze doplnit o bankomat, poštovní schránku a veřejný internet. Díky výbornému spojení s městem má turista možnost se ubytovat a dojít si do města za kulturními a historickými památkami. Stejně tak má možnost nasednout na kolo nebo se pěšky vydat za krásami zdejší přírody. Pro poznávání širšího okolí lze využít nedalekého autobusového nádraží a vlakové zastávky. K dispozici jsou i ostatní služby a instituce. Stejně tak může lokalita sloužit i místním obyvatelům, kteří sem mohou chodit za zábavou.

Plocha č. II.

Pozemky v lokalitě pod číslem II. se přímo nabízí pro vybudování menšího obchodního centra, které bude sloužit hlavně občanům města a okolí. Své služby však jistě nabídne i turistům a všem, kteří pojedou kolem jak po I/57, tak po I/47. V obchodním centru si představuji následující prodejny:

- prodejny sportovních potřeb, obchody s oblečením a hračkami,
- potravin y a drogerie,
- hobby markety a další obchůdky.

Napojení pro pěší může být realizováno skrze stejnou ulici v oblasti za pozemkem Městských lesů Fulnek, jelikož po frekventované ul. Bílovecké je chůze pro pěší nebezpečná. Ulice Bílovecká je naopak výborným silničním napojením pro automobily.

Plocha č. IV.

Plocha IV. je určena pro ostatní MSP. Navazovat bude na současnou zástavbu obce Děrné, ve které se nachází výrobní a skladovací haly. K rozvoji podnikání se tak nemusí využít pouze nové nezastavěné pozemky, ale i prázdné haly a budovy, které se v lokalitě nachází. Kromě průmyslových podniků, které v oblasti nedoporučuji rozvíjet, *jsou zde pozemky pro několik desítek malých a středních podnikatelů* (pro jejich skladovací a výrobní prostory). Mimo ně však doporučuji lokalitu dovybavit subjekty zaměřenými na automobilismus, např.:

- autoservis a pneuservis,
- čerpací stanice s myčkou,
- stanice technické kontroly a emise.

V následující kapitole se pokusím identifikovat jednotlivá doporučení pro Městský úřad a pro potenciální investory a stávající podnikatelské subjekty.

4.1.2 Procesní doporučení pro Městský úřad

Městskému úřadu doporučuji více se zaměřit na podporu podnikání v obci, aby mohly být mé návrhy a doporučení realizovány. Tímto se prozatím zabývá Odbor územního rozvoje a životního prostředí, který má na starosti mnoho úkolů a na řešení podpory podnikání jim tudíž nezbývá čas a podle toho to tak i vypadá. Navrhuji proto obci zřídit alespoň v rámci útvaru specializovaný tým, který by tuto problematiku měl na starosti. Jeho základním posláním by měl být ekonomický rozvoj města. V rámci toho by měl tým spolupracovat nejen s nadřízeným odborem, ale také s ostatními odbory Městského úřadu a Úřadu práce, který pomáhá podporovat MSP v obci díky příspěvkům a rekvalifikačním kurzům. Velký důraz by měl být rovněž kladen na spolupráci s externími organizacemi zabývajícími se rozvojem jako například Agenturou pro regionální rozvoj a Sdružením pro rozvoj Moravskoslezského kraje.

Spolupráce by měla probíhat rovněž s podnikateli v obci a vzdělávacími institucemi, které se velkou měrou podílejí na tvorbě prostředí obce.

Mnou navrhovaný specializovaný tým pro podporu rozvoje by se, mimo jiné, mohl zabývat i otázkou marketingu obce, který podstatně pokulhává. Přitom se zapomíná na hlavní přínos komercializace míst a ploch vhodných pro podnikání je, že pomáhá k oživení ekonomické činnosti a hlavně vytváří pracovní místa, která je v této oblasti potřeba vytvořit, aby došlo ke snížení nezaměstnanosti a oživení trhu díky zvýšení kupní síly obyvatel. Komercializace by se měla soustředit i na pořádnou prezentaci města, např. prostřednictvím nových internetových stránek. Ty stávající absolutně nevyhovují budoucím záměrům v oblasti rozvoje podnikání a propagace města.

Doporučuji Městskému úřadu se soustředit aktivity a dostupné finanční prostředky na rozvoj malého a středního podnikání a připravit tak lokalitu k nabídce investorům, tzn. zpracovat technicko-ekonomické podmínky všech inženýrských sítí a postarat se o dořešení vlastnických vztahů k pozemkům. Dobré by bylo pozemky vykoupit ještě před tím, než si obyvatelé uvědomí, že se jedná o atraktivní lokalitu a než se ceny pozemků kolem přivaděče začnou díky větší bonitě zvyšovat. Pokud v rozpočtu na tento projekt není dostatek peníze, pak doporučuji zaměřit se na dotaze z Evropské unie. Vypracování projektu tak, aby byl schopen získat peníze z této mezinárodní instituce je sice složité a velmi vyčerpávající, výsledek však může být velmi kladný pro nastartování žádaných podnikatelských aktivit. Dále obci doporučuji v rámci možností poskytovat podporu začínajícím podnikatelům, ať již v podobě daňového zvýhodnění anebo poradenství v oblasti možností podpory z dotací, grantů či programů, čímž se atraktivita lokality pro rozvoj podnikání výrazně zvýší.

4.1.3 Doporučení pro investory a podnikatele

Tím, že v dané lokalitě vzniká tak velký podnikatelský potenciál, doporučila bych všem místním obyvatelům, kteří nemají práci nebo již nechtějí být závislí na stávajícím zaměstnavateli, aby se zajímali o možnosti začít podnikat právě ve Fulneku. Spolupráce s Městským úřadem a kompetentními odbory je v tomto případě na místě. Rovněž zde vidím šanci pro všechny, kteří jsou s tímto místem nějak svázáni a mají k němu určitý vztah. Meze se však nekladou ani stávajícím podnikatelům, kteří mají možnost se dále rozvíjet. V neposlední řadě jistě město nebude bránit ani jiným zájemcům a dalším investorům, pokud budou jejich záměry souhlasit s představami Městského úřadu. Navrhuji proto se o lokalitu začít více zajímat.

Stávajícím podnikatelům v oblasti ubytování a stravování navrhuji zlepšit úroveň ubytování i pro náročnější klientelu. Místním cestovním kancelářím doporučuji rozšířit své služby o poznávací výlety a zájezdy zaměřené na agroturistiku. Za zvážení stojí i nabídka průvodcovských služeb po historických a kulturních památkách města.

4.2 Charakteristika podmínek, přínosů a rizik

Nastíněné možnosti rozvoje v kap. 4.1 jsou seřazeny od nejméně finančně náročných po nejvíce finančně náročné. Na druhou stranu jsou seřazena i podle ekonomických důsledků na rozvoj podnikání ve městě, a to od řešení s nejnižším ekonomickým významem po řešení s nejvyšším ekonomickým významem:

- První řešení v podobě propracované prezentace města dokáže sice přilákat mnoho turistů a následně i více podnikatelů, neřeší však významným způsobem problematiku nezaměstnanosti a tvorby nových pracovních míst.
- Druhé řešení, systematické řešení podpory MSP, je o poznání finančně náročnější, již však může nabídnout nová pracovní místa a může nastartovat ekonomickou aktivitu v obci. Pro rozvoj podnikání by však podnikatelům byly nabízeny stávající neatraktivní lokality se špatnou dostupností, což by začínající podnikatele mohlo odradit.
- Poslední navrhované řešení, rozvoj podnikání v nově vzniklé atraktivní lokalitě, je nejvíce finančně i časově náročné, je však nejlepší možností, jak dosáhnout stanovených cílů v oblasti zaměstnanosti a ekonomického rozvoje města. Existuje zde totiž velký potenciál pro tvorbu minimálně 100 pracovních míst. Po obsazení plochy IV. určené pro ostatní MSP zde může být i více než 200 pracovních příležitostí.

Rozvojem podnikání zajisté dojde i k navýšení dopravy ve městě a k následným negativním dopadům na životní prostředí, v podobě zvýšení hlučnosti a emisí. Při výstavbě nových podnikatelských a ubytovacích kapacit doporučuji postupovat velmi citlivě s ohledem na celkovou image a historii obce. Města s historickým zázemím mohou přilákat značné množství turistů. To však s sebou nese sekundární povinnosti, a to přizpůsobit této politice i sociální a technickou infrastrukturu města.

Prioritní navrhované řešení může být vzhledem k dořešení technické infrastruktury města a vlastnictví pozemků značně finančně náročné. Záleží však i na obci, jak se k řešení rozvoje této lokality postaví. Lokalita může být rozvíjena postupně podle možností rozpočtu. Na druhou stranu se však město může pokusit najít investora, který by vyprazdňování

rozpočtu města mohl omezit a vložil by tak do lokality své vlastní finanční prostředky. V každém případě se jedná o velmi finančně a časově náročný úkol, který s sebou nese spoustu rizik. Podaří-li se však záměr realizovat, věřím, že:

- ekonomické výsledky pro město budou mnohem podstatnější, zvýší se totiž nabídka pracovních míst a může tak dojít ke kýženému nastartování ekonomické aktivity,
- novým podnikatelům budou navíc nabídnuty prostory vcelku atraktivní s dobrou dopravní dostupností a obslužností,
- v těsné blízkosti lokality je rovněž zástavba města Fulnek a obce Děrné, jež mohou být zdrojem pracovních sil i potenciálních klientů, díky dobré dopravní dostupnosti po dálnici D1 a přivaděči I/57 se navíc okruh potenciálních klientů, potažmo i zaměstnanců, výrazně rozšiřuje.

Jestli chce město udržet malé a střední podnikání ve městě a nechce, aby se v oblasti rozvíjela další těžká průmyslová výroba, pak by měla, ještě než si to uvědomí samotní obyvatelé nebo podnikaví investoři, vykoupit pozemky kolem přivaděče a následně je prodávat pouze malým podnikatelům, jejichž záměry souhlasí se záměry obce v rozvoji podnikání ve městě. V opačném případě by si pozemky mohly vytipovat velcí investoři, kteří by svou velkovýrobou mohli výraznou měrou zhoršit životní prostředí v obci, které je prozatím velkou devizou obce. Když už by k této situaci došlo, pak je vhodné dávat pozor na rozvoj podnikání, aby se to nezvrhlo takovým způsobem, že by došlo ke škodám na životním prostředí.

Realizace záměru představuje mnoho rizik, avšak jeho přínosy, stále převažují nad těmito riziky. Vzniknou totiž nová pracovní místa a nové plochy pro rozvoj podnikatelských aktivit. Nastartování těchto ekonomických aktivit bude znamenat nejen snížení nezaměstnanosti a zvýšení kupní síly obyvatelstva, ale také další příjem do rozpočtu města a zvyšování životní úrovně obyvatelstva.

5. Závěr

V dnešní době, jež se zejména v menších obcích vyznačuje vysokou nezaměstnaností, nízkou kupní silou a nedostatečnou podporou podnikání, hraje rozvoj podnikání podstatnou roli v ekonomickém a sociálním životě obyvatel. Schopnost vyhledat a chopit se příležitostí tak ně může být podstatným faktorem pro zvýšení jejich životní úrovně.

Cílem mé diplomové práce na téma *Rozvoj podnikání ve městě Fulnek v souvislosti s dálnicí D47 bylo za pomoci vybraných metod zkoumání podnikatelského prostředí zanalyzovat možnosti rozvoje podnikání ve městě Fulnek v kontextu s nově otevřenou dálnicí D47, resp. D1*. Při zhotovování této práce jsem využila nejen informací z odborné literatury, internetu a veřejně dostupné dokumentace města, ale také informací získaných empirickým pozorováním podnikatelského prostředí.

V druhé kapitole této práce jsem se zabývala teoretickými východisky. Středem mého zájmu byly role podnikání ve městě a rozvojové plány měst. Rovněž jsem charakterizovala MSP včetně podmínek a bariér jeho rozvoje a vliv dopravní infrastruktury na rozvoj podnikání. Velká pozornost byla věnována taktéž metodám a technikám analýzy podnikatelského prostředí.

Současné podmínky rozvoje města nejsou jednoduché. Vliv rozvoje dopravní infrastruktury na podnikání je nepopíratelný a znamená pro město ohromný přínos. Proto je důležité chopit se této příležitosti a využít možnosti rozvoje podnikání ve městě, kterými jsou *propracovaná prezentace města jako historického centra s velkým množstvím památek, systematické řešení podpory MSP s větším zájmem o rozvoj města a využití nově vzniklé atraktivní lokality pro rozvoj dalšího podnikání*.

Problematika rozvoje podnikání je velmi složitým a rozsáhlým tématem. Je totiž ovlivňována mnoha faktory, které v daném podnikatelském prostředí působí. Navíc i přes jeho nepopíratelné přínosy pro ekonomický a sociální rozvoj města, je často opomíjen a jeho význam je mnohdy zlehčován. Budou-li však alespoň některé návrhy a doporučení přijaty a realizovány, je možné předpokládat, že dojde k rozvoji malého a středního podnikání ve Fulneku a okolí. Vznikne tak příležitost pro tvorbu nových pracovních míst, které povedou ke zvýšení zaměstnanosti, zlepšení ekonomické a sociální úrovně obyvatelstva a celkově ke zvýšení životní úrovně obyvatel.

Seznam použité literatury

Knihy a časopisy:

- [1] BÁRTOVÁ, H.; BÁRTA, V.; KOUDELKA, J. *Spotřebitel: (chování spotřebitele a jeho výzkum)*. 1. vyd. Praha: Oeconomia, 2007. 254 s. ISBN 978-80-245-1275-4.
- [2] BĚLOHLÁVEK, F.; KOŠTAN, P.; ŠULEŘ, O. *Management*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006. 724 s. ISBN 80-251-0396-X.
- [3] HON, J.; a kol. EKOTOXA, s. r. o. *Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod ORP Odry*. Úplná aktualizace 2010. 174 s.
- [4] JANEČKOVÁ, L.; VAŠTIKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1999. 178 s. ISBN 80-7169-750-8.
- [5] KAŠÍK, J.; a kol. *Metody a techniky diagnostikování podniku*. 1. vyd. Ostrava: MAJ, 1996. 197 s.
- [6] LEDNICKÝ, V. *Strategické řízení*. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2006. 154 s. ISBN 80-7329-131-2.
- [7] LUDVÍK, L. *Regionální aspekty podnikání*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola podnikání, 2004. 78 s. ISBN 80-86764-36-2.
- [8] LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí: podpora malého a středního podnikání*. 1. vyd. Jilešovice: MAJ, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2.
- [9] MAIER, K.; ČTYROKÝ, J. *Ekonomika územního rozvoje*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000. 142 s. ISBN 80-7169-644-7.
- [10] MALACH, A.; a kol. *Jak podnikat po vstupu do EU*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 524 s. ISBN 80-247-0906-6.
- [11] MIKOLÁŠ, Z.; LUDVÍK, L. *Podnikatel a jeho svět: průvodce podnikatelskou diagnostikou*. 1. vyd. Ostrava: Výzkumný ústav rozvoje oblastí a měst, 1993. 50 s.
- [12] MYNÁŘ, V. *Regionální podnikatelský zpravodaj: čtvrtletník Sdružení pro rozvoj MSK a Krajské hospodářské komory MSK*, 2010, roč. 10, č. 3, s. 14.
- [13] SEDLÁČKOVÁ, H.; BUCHTA, K. *Strategická analýza*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 121 s. ISBN 80-7179-367-1.
- [14] SRPOVÁ, J.; ŘEHOŘ, V. a kol. *Základy podnikání: Teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 427 s. ISBN 978-80-247-3339-5.
- [15] SYNEK, M.; KISLINGEROVÁ, E.; a kol. *Podniková ekonomika*. 5. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 498 s. ISBN 978-80-7400-336-3.
- [16] ŠOTKOVSKÝ, I. *Hospodářská geografie*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2002. 246 s. ISBN 80-248-0066-7.
- [17] VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

- [18] WILLIAMSON, D.; JENKINS, W.; COOKE, P.; MORETON, K. M. *Strategic Management and Business Analysis*. 1st ed. Oxford: Elsevier Butterworth - Heinemann, 2004. 288 s. ISBN 978-0-7506-4295-8.
- [19] WOKOUN, R; MALINOVSKÝ, J; DAMBORSKÝ, M; BLAŽEK, J; a kol. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální motilita, teorie, strategie a programování)*. Praha : Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Zákony, nařízení a vyhlášky:

- [1] Zákon č. 128 / 2000 Sb., *o obcích (obecní zřízení)*, ve znění pozdějších předpisů.
- [2] Zákon č. 184 / 2006 Sb., *o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)*, ve znění pozdějších předpisů.
- [3] Zákon č. 513 / 1991 Sb., *obchodní zákoník*, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje:

- [1] <http://www.cpkp.cz/>
- [2] <http://www.cuzk.cz/>
- [3] <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>
- [4] <http://www.dopravoprojekt.cz/cz/>
- [5] <http://www.fulnek.cz/>
- [6] <http://www.mapy.cz/>
- [7] <http://www.mpo.cz/>
- [8] <http://www.mpsv.cz/cs/>
- [9] <http://www.odry.cz/index.asp>
- [10] <http://www.risy.cz/cs/>
- [11] <http://www.skaloud.net/senat/aktuality/>

Ostatní zdroje:

- [1] Mapa města Fulnek. Ostrava: Moravskoslezský deník, 2005.
- [2] Program rozvoje města Fulnek a integrovaných obcí v letech 2007 až 2010.
- [3] Územně analytické podklady pro správní obvod ORP Odry : Výkres záměrů.
- [4] Územní plán města Fulnek.

Seznam zkratek

a. s.	akciová společnost
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
EK	Evropská komise
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
CHKO	Chráněná krajinná oblast
MSP	Malé a střední podnikání
MSK	Moravskoslezský kraj
např.	například
obr.	obrázek
ORP	Obec s rozšířenou působností
resp.	respektive
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SO	Správní obvod
spol.	společnost
str.	strana
tab.	tabulka
tj.	to je
tzn.	to znamená
VŠ	Vysoká škola
Vyd.	Vydání
*	narozen/a
†	zemřel/a

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků:

2.2.1:	Typy podnikatelského prostředí.....	str. 11
Zdroj:	LUDVÍK, L. <i>Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí: podpora malého a středního podnikání</i> . 1. vyd. Jilešovice: MAJ, 2000. str. 27. ISBN 80-86458-03-2.	
2.4.1:	Přehled vlivů makrookolí.....	str. 26
Zdroj:	Vlastní zpracování dle BĚLOHLÁVEK, F.; KOŠTAN, P.; ŠULEŘ, O. <i>Management</i> . 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006. str. 196. ISBN 80-251-0396-X.	
3.1.1:	Základní přehled SO ORP Odry.....	str. 32
Zdroj:	HON, J.; a kol. EKOTOXA, s. r. o. <i>Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod ORP Odry</i> . Úplná aktualizace 2010. str. 26.	
3.1.2:	Silnice I/57 Hladké Životice – obchvat.....	str. 36
Zdroj:	<i>Dopravoprojekt.cz : Dopravoprojekt Brno</i> [online]. 2011 [cit. 2011-03-13]. Dostupné z WWW: < http://www.dopravoprojekt.cz/cz/ >.	
3.1.3:	Potenciály pro rozvoj podnikání.....	str. 37
Zdroj:	Vlastní zpracování dle < http://www.mapy.cz/ >.	
3.1.4:	Potenciál cestovního ruchu.....	str. 41
Zdroj:	HON, J.; a kol. EKOTOXA, s. r. o. <i>Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod ORP Odry</i> . Úplná aktualizace 2010. str. 102.	
3.3.1:	Záměry města Odry.....	str. 49
Zdroj:	Územně analytické podklady pro správní obvod ORP Odry : Výkres záměrů.	
4.1.1:	Rozpracování prioritního návrhu.....	str. 54
Zdroj:	Vlastní zpracování s využitím <i>Mapy města Fulnek</i> . Ostrava: Moravskoslezský Deník, 2005.	

Seznam tabulek:

3.1.1:	Hodinový výdělek podle hlavních tříd zaměstnání v MSK.....	str. 40
Zdroj:	Vlastní zpracování dle <i>Mpsv.cz : Ministerstvo práce a sociálních věcí</i> . [online]. 2011 [cit. 2011-02-23]. Dostupné z WWW: < http://www.mpsv.cz/cs/ >.	
3.4.1:	Silné a slabé stránky.....	str. 50 až 51
Zdroj:	Vlastní zpracování	
3.4.2:	Příležitosti a ohrožení.....	str. 51
Zdroj:	Vlastní zpracování	

Seznam grafů:

3.1.1:	Míra vyjížděky a dojížděky do zaměstnání obcí SO ORP Odry.....	str. 39
Zdroj:	ČSÚ : <i>Český statistický úřad : Czso.cz</i> [online]. 2011 [cit. 2011-02-23]. Dostupné z WWW: < http://czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home >.	

3.3.1:	Otázka č. 1.....	Příloha č. 6, str. 1
Zdroj:	Vlastní zpracování	
3.3.2:	Otázka č. 2.....	Příloha č. 6, str. 1
Zdroj:	Vlastní zpracování	
3.3.3:	Otázka č. 3.....	Příloha č. 6, str. 1
Zdroj:	Vlastní zpracování	
3.3.4:	Otázka č. 4.....	Příloha č. 6, str. 2
Zdroj:	Vlastní zpracování	
3.3.5:	Otázka č. 5.....	Příloha č. 6, str. 2
Zdroj:	Vlastní zpracování	

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 29. 4. 2011

Bc. Ivana Mozdřeňová
Jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Vlkovice 54, 742 45 FULNEK